

Vstop v EU mora ljudem omogočiti boljše življenje

Na redni tiskovni konferenci ta ponedeljek sta Dušan Semolič in Metka Rokсандić govorila o vlogi in ciljih ZSSS v procesih pridruženja Slovenije EU. Bila sta kritična zlasti do oblasti in sodstva.

“Poročilo o napredku Slovenije v procesih pridruženja EU je zelo spodbudno, vendar ne kaže, kakšen je naš socialni dialog v resnici. Ob pristopnih pogajanjih želi ZSSS seveda doseči še boljše raven socialnopartnerskih odnosov. Ekonomske in socialne pravice naj bi bile primerljive s tistimi pri članicah in ne pri kandidatkah,”

je poudarila Metka Rokсандić. Opozorila je tudi, da so napisani zakoni vredni le toliko, kolikor se izvajajo. Poleg tega bo Slovenija morala uskladiti še dele zakonodaje, na primer soupravljanje v evropskih delniških družbah, pravice zaposlenih do obveščenosti in posvetovanja, boj proti diskriminaciji. Iz lanskega in letošnjega leta bomo morali v našo zakonodajo prenesti kar precej direktiv EU. Zelo hud problem so sodni zastanki, ki se letos spet povečujejo.

Ocena socialnopartnerskih odnosov ni tako spodbudna, kot kažejo sporazumi in pogajanja na državni ravni, te odnose je treba razvijati tudi v podjetjih.

Rokсандićeva je še povedala, da je ZSSS v pridružitveni proces vključena veliko bolj prek EKS

(Evropske konfederacije sindikatov) kot prek naše vlade. Naša oblast bi se vsaj o nujnosti boljšega informiranja morala še veliko naučiti. ZSSS sodeluje tudi v skupnem posvetovalnem odboru EU in Slovenije. Tudi Evropska komisija podpira usposabljanje ZSSS za sodelovanje v socialnopartnerskih odnosih na ravni EU.

Po besedah Dušana Semoliča “EU ni Indija Koromandija”. Koliko bomo od nje imeli, je odvisno zlasti od nas samih. Za ZSSS je najvažnejše, da mora vstop v EU omogočiti ljudem pravico do boljšega življenja. Evropa mora dati več tudi delavcem, ne le elitam, je poudaril. Opozoril je tudi na nevarnost, da bi zaradi vključevanja v EU življenje nekaterih skupin ljudi postalo še težje.

ZSSS si bo s socialnim partnerstvom prizadevala za krepitev gospodarstva, s čimer naj bi blažili posledice globalizacije. Opozoril je tudi na avstrijske izkušnje, ki so dokaz, da imajo pri združevanju pomembno vlogo tudi sindikati. Ker so po združitvi veliko pridobila avstrijska obmejna območja, lahko to pričakujemo tudi pri nas.

Za ohranitev celovitosti Telekoma

V Sindikatu delavcev prometa in zvez se zavedamo, da so telekomunikacije pomembne za nadaljnji gospodarski in socialni razvoj Slovenije. V telekomunikacijskih podjetjih razvitih držav je prišlo do stagnacije. Lastniki z izgovorom na izboljšanje konkurenčne sposobnosti hlastajo za visokimi dobički, kar posebej občutijo delavci v tej dejavnosti. Zaradi dogajanj v evropskih državah tudi pri nas razmišljajo o reorganizaciji Telekoma, ki je daleč najbolj kapital-sko zanimiv.

SDPZ je v drugi polovici lanskega leta predlagal ustanovitev ekonomsko-socialnega odbora, ki naj bi postal mesto usklajevanja interesov socialnih partnerjev na področju pošte in telekomunikacij. Čeprav našo pobudo podpirajo na pristojnem ministrstvu in tudi v združenju delodajalcev, ta odbor socialnih partnerjev še ni bil ustanovljen. Zato pozivamo ministrstvo za informacijsko družbo, naj se izreče o ponujenem predlogu in podpiše ponujena pravila o delovanju ekonomsko-socialnega odbora.

Pozivamo tudi druge sindikate na področju te-

lekomunikacij, naj sodelujejo pri iskanju najboljših dolgoročnih rešitev za zaposlene delavce. Le skupaj in enotni bomo dosegli, da bo privatiziran celoten sistem skupaj, ne pa njegovi razdrobljeni deli. Prepričani smo tudi, da je nujno sprejeti kolektivno pogodbo dejavnosti, ki bo za vse subjekte določila minimalne standarde.

SDPZ bo skupaj s sorodnimi sindikati iz evropskih držav predlagal dopolnitve Direktive o telekomunikacijah v Evropski uniji, ki naj upošteva tudi interese delavcev, ne le kapitala.

Cvetka Gliha, sekretarka SDPZ

Sinles napovedal stavko

SINLES Kot je v sporočilu svojim članom in drugim zaposlenim v lesnarstvu zapisal republiški odbor Sinlesa, je akcija zbiranja podpisov za podporo stavki v lesni industriji popolnoma uspela. Od 85 družb lesnarstva, v katerih so organizirane osnovne organizacije tega sindikata, jih je kar 75 podprlo z vedbo stavke, in to v povprečju s kar 83 odstotki glasov. Stavko je podprlo 68,44 odstotka vseh zaposlenih v družbah lesnarstva, ki so članice GZS – Združenja lesnarstva, tudi precej članov sindikata. Zaradi visoke podpore zaposlenih je republiški odbor Sinlesa 26. oktobra sprejel sklep o napovedi enodnevne splošne stavke v lesni industriji.

Republiški odbor Sinlesa je Petra Tomšiča,

predsednika upravnega odbora GZS – Združenja lesarstva, in Nedeljka Gregoriča, predsednika upravnega odbora ZDS – Sekcije za lesarstvo obvestil, da je sprejel sklep o izvedbi enodnevne splošne stavke v lesni industriji. Republiški odbor je hkrati pozval partnerje, naj skličejo sestanek pogajalskih skupin, ki bi razpravljale o pogajalskih izhodiščih in oblikovanju spremenjene ali nove kolektivne pogodbe. Delodajalcem je sindikat dal 30 dni časa, da se odločijo za pogajanja. Če v tem roku Sinles ne bo prejel vabila za pogajanja, bo v skladu z zakonom o stavki in sklepom o napovedi stavke določil datum njene izvedbe. V Sinlesu so prepričani, da je začetek dogovarjanja edina prava pot za preprečitev stavke.

V Hotelu Medijske toplice napovedali stavko

Kot nam je povedala Tjaša Logar iz območne organizacije ZSSS Zasavje, je sindikat Hotela Medijske toplice za 11. november napovedal stavko. Temeljna stavkovna zahteva je izplačilo septembrskih plač.

Delavci zahtevajo tudi odstop direktorice Irene Pernat, ki je odgovorna tudi za to, da ne morejo več opravljati svoje dejavnosti. V hotelu je namreč zmanjkalo pijac in hrane za goste.

Piše: Jure Snoj,
svetovalec ZSSS

Inflacija gre svojo pot

Za vstop v Evropsko monetarno unijo (EMU) Slovenija izpolnjuje fiskalne kriterije (splošni vladni deficit in javni dolg), ni pa še dosegla monetarnih kriterijev (inflacija, obrestne mere in menjalni tečaj). Maastrichtski kriterij glede stabilnosti cen določa, da mora biti dosežena rast cen v državi vzdržna, poleg tega pa ne sme presegati povprečne rasti cen v treh državah z najnižjimi stopnjami rasti cen za več kot 1,5 odstotne točke. Decembra lani je ta vrednost znašala 3,7 odstotka, medtem ko je bila inflacija v Sloveniji zelo visoko nad to dovoljeno mejo, bila je sedemodstotna, letošnja celoletna pa bo zagotovo še višja.

Vsi se še spomnimo izredno visoke inflacije ob koncu osemdesetih let v prejšnji Jugoslaviji. Najvišja je bila zabeležena leta 1989, bila je kar 1300-odstotna. Po uvedbi tolarja leta 1991 se je stopnja inflacije radikalno znižana na 117,7 odstotka. Leta 1992 je narasla na 200 odstotkov, po letu 1995 pa je padla pod 10 odstotkov.

Letošnja inflacija, vključno z mesecem oktobrom, znaša 6,6 odstotka. Če bo rast inflacije do konca leta enaka kot lani, bo njena celoletna vrednost vsaj za malenkost višja kot lani. Rast inflacije med lanskim in letošnjim oktobrom znaša 7,2 odstotka, cene življenjskih potrebščin so se v desetih mesecih letos povečale bolj kot lani v vsem letu.

Trend padanja inflacije se je v letu 1999 zaustavil in je pričela ponovno naraščati. K temu je največ prispevalo hitro naraščanje cen surovin, predvsem nafte na svetovnem trgu. Kar tretjino inflacije v letu 1999 je povzročila uvedba davka na dodano vrednost. Ko so se višje cene energentov pričele prenašati na druge cene, predvsem prevoznih in komunalnih storitev, pa je z nekajmesečnim zamikom pričela naraščati tudi osnovna inflacija, to je inflacija, v katero niso vključeni enkratni vplivi (kot na primer uvedba DDV), zunanji vplivi (cene nafte) in ciklični vplivi.

Inflacija v Sloveniji je bila leta 1996 z izjemo Češke najnižja med državami kandidatkami za članstvo v Evropski uniji, ob koncu lanskega leta pa je bila najvišja med temi državami. Trend zniževanja inflacije v prvem četrtletju letošnjega leta je prekinilo povišanje davčnih obremenitev, hitrejša naraščanje cen pod nadzorom države (komunalne storitve ...) in ponoven dvig cen nafte.

Treba je vedeti, da inflacija do določene meje (približno dva odstotka) ni le nekaj slabega, ampak orodje, ki pomaga večati zasluzke, povpraševanje in zaposlenost. Na žalost je pa pri nas veliko višja. Namesto da bi z ustvarjanjem večjega dohodka in z boljšo organizacijo bistveno znižali potrebo po inflaciji, pa vlada v povezavi z vstopanjem v EU načrtuje, kako bi prikrila stvarni letni obseg podražitev. Naša inflacija je namreč kar štirikrat višja od evropske in je zato bistvena ovira za vstop v EMU.

Vlada mora v prihodnje voditi tako politiko cen javnih storitev in nekaterih proizvodov, pod njenim nadzorom, da usklajevanje teh cen s cenami v sosednjih državah oziroma državah EU ne bo negativno vplivalo na inflacijska gibanja.

Za nadaljnje zniževanje inflacije je ključnega pomena tudi usklajeno delovanje protiinflacijsko usmerjenih ekonomskih politik vlade in Banke Slovenije, usmerjeno na postopno, a vzdržno zniževanje osnovne inflacije. Vlada mora začeti voditi bolj restriktivno politiko poviševanja reguliranih cen, umiriti rast plač v javnem sektorju in omejiti povečevanje davčnih obremenitev. Omenjene ukrepe vladne ekonomske politike bi morala spremljati takšna kombinacija denarne politike in politike deviznega tečaja, ki bi se bolj usmerila na znižanje inflacije in manj na uravnavanje realnega tečaja tolarja.

Kako odpraviti nezadostno izobraženost brezposelnih oseb

Na tiskovni konferenci ta ponedeljek sta minister za delo Vlado Dimovski in državna sekretarka Staša Baloh Plahutnik govorila o programih aktivne politike zaposlovanja v prihodnjem letu. Minister je odgovoril tudi na naše vprašanje o posebnih programih za presežne delavce v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji.

Program aktivne politike zaposlovanja za prihodnje leto je usmerjen zlasti v izboljšanje možnosti težje zaposljivih oseb, starejših od 50 let in več kot pol leta prijavljenih na zavodu za zaposlovanje. Bolj bodo skušali pomagati tudi brezposelnim brez izobrazbe ali s pomanjkljivo izobrazbo. Od nekaj več kot 100.000 brezposelnih oseb jih skoraj 50.000 nima nobene strokovne izobrazbe, toliko pa jih je tudi starejših od 40 let. Po besedah ministra za delo Vlada Dimovskega so nezadostno usposobljeni osrednji problem, ki ga je treba reševati z dodatnimi programi, saj na trgu dela za takšne delavce ni zadostnega povpraševanja.

Ministrstvo za delo bo posebno skrb namenilo območjem z nadpovprečno stopnjo brezposelnosti, to je Podravju, Pomurju, Zasavju in Posavju.

Z novimi programi naj bi se do konca prihodnjega leta število brezposelnih s sedanjih 102.200 zmanjšalo na 99.200. V programe aktivne politike zaposlovanja bo vključenih kakšnih 80.000 oseb.

Program aktivne politike zaposlovanja vsebuje tudi nadomestilo plače v enkratnem znesku za težje zaposljive delavce. Iz tega naslova naj bi posamezniki dobili od 200.000 do 1,5 milijona tolarjev, odvisno od dolžine zaposlitve pri delodajalcu.

Po besedah Dimovskega poteka na zavodu za zaposlovanje reorganizacija. Zanj so se odločili, ker so prepričani, da je naloga zavoda zmanjševati število brezposelnih. Zavod bo zaradi tega vzpostavil tesnejše stike z deloda-

jalci. Pristojnosti direktorjev območnih enot zavoda za zaposlovanje se bodo povečale in bodo neposredno odgovorni za uresničevanje zastavljenih ciljev.

Na naše vprašanje, kakšno pomoč načrtujejo za presežne delavce v tekstilni in usnjarski industriji, je Dimovski dejal, da so se o tem večkrat pogovarjali s predstavniki delodajalcev in sindikatov. Posebno obliko pomoči bo omogočal sklad dela za presežne delavce v tekstilni industriji, v katerega ne bo težko vstopiti (odstranjene bodo administrativne ovire). Za preusposabljanje tekstilnih delavcev in delavk bo na razpolago kar milijarda tolarjev. Reševanje problemov presežnih delavcev v tekstilni in usnjarski industriji bo zelo odvisno od vsebine novega zakona o reševanju podjetij v težavah. Pripravlja ga ministrstvo za gospodarstvo (sodeluje tudi ministrstvo za delo) in naj bi luč sveta zagledal še v tem tednu. Po tem zakonu naj bi bilo za ohranjanje delovnih mest rezerviranih 400 milijonov tolarjev. Reševanje problemov v podjetjih bo v veliki meri odvisno tudi od izhodišč, ki jih v zvezi s tečajem tolarja in inflacijo pripravlja Banka Slovenije. Na reševanje problemov velikih izvoznikov bo vplivala tudi analiza, ki jo pripravljata vladin urad za makroekonomske analize. Konkretni možnosti reševanja pa bodo najboljše vidne iz proračuna za prihodnje leto.

Minister se je še pohvalil, da so nekaj podjetij že začeli reševati, med njimi je tudi Inpod z Otiškega Vrha.

Franček Kavčič

Sindikati kovinarjev šestih dežel zahtevajo sodelovanje pri širitvi Evropske unije

Sindikati kovinarjev iz Češke republike, Bavarske, Avstrije, Madžarske, Slovaške in Slovenije so se maja 1999 dogovorili, da bodo predvsem zaradi širitve Evropske unije tesneje sodelovali na področju tarifne politike. Ob tokratnem srečanju v Bratislavi so se predsedniki sindikatov kovinarjev, ki zastopajo več kot milijon članov, strinjali, da mora biti širitev Evropske unije na vzhod temeljito pripravljena v dobro vseh udeleženih. Kovinarski sindikati želijo aktivno sodelovati na treh področjih, ki so posebnega pomena pri pripravi širitve Evropske unije:

1. Proces širitve Evropske unije pogosto ni obravnavan v vidika delavk in delavcev. Sindikati kot legitimni predstavniki delavk in delavcev morajo zato biti vključeni v širitvene procese tako na mednarodni kot na nacionalni ravni.

2. Položaj na obmejnih območjih bi lahko po-

stal problem, zato je na teh območjih nujno nadzorovanje trga dela. Pritiski za dvig cene dela v pridružitvenih članicah, bilateralni sporazumi med državami, regionalnimi upravami in socialnimi partnerji so sredstva, s katerimi bi se problemom lahko izognili. Zagotoviti je potrebno kontinuiran nadzor trga dela, ki naj bi preprečeval razvoj kriznih razmer na trgih dela obmejnih področij.

3. Sodelujoči sindikati se že od leta 1999 pripravljajo na širitev Evropske unije. V okviru koordinirane tarifne politike, izmenjave delegacij, organizacije seminarjev in srečanj se že tri leta krepijo kontakti, ki naj bi omogočili pravočasno odkrivanje problematičnih področij in pripravo strategij za preprečevanje le-teh.

Predsedniki sindikatov so se ponovno strinjali, da prinaša širitev Evropske unije prednosti za vse države članice. Pozitiven gospodarski in so-

cialni razvoj novih članic je prvi pogoj za uspešno širitev Evropske unije, saj daje ljudem občutek, da bo širitev imela pozitivne posledice. Pri tem igrata pomembno vlogo razvoj plačne politike in razvoj socialnega standarda, pomemben je tudi učinkovit socialni dialog. Vlade držav članic in pridružitvenih članic morajo spoznati, da je sodelovanje s sindikati velika priložnost, ki jo velja izkoristiti.

V Bratislavi, 31. oktobra 2002

Jan Uhlir, predsednik KOVO, Češka republika
Emil Machyna, predsednik KOVO,
Slovaška republika

Karoly Szoke, predsednik VASAS, Madžarska
Drago Gajzer, predsednik SKEI, Slovenija

Werner Neugebauer,
vodja IG Metall Bavarske, Nemčija
Rudolf Nurnberger, predsednik GMT, Avstrija

Pri upokojevanju delodajalec nima prostih rok

Piše: Gregor Miklic, izvršni sekretar v ZSSS

Vprašanje:

Ali novi zakon o delovnih razmerjih delodajalcem res dopušča odpuščanje delavcev, ki izpolnjujejo vse pogoje za upokožitev, proti njihovi volji? Če to drži, kaj je potem z določbami zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki stimulirajo delo tudi po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino?

Odgovor:

Novi zakon o delovnih razmerjih, ki bo začel veljati 1. januarja 2003, določa, da delodajalec lahko redno ali izredno odpove pogodbo o zaposlitvi.

Delodajalec lahko redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov, iz razlogov nesposobnosti ali iz krivdnega razloga. Pri poslovnih razlogih gre za razloge na strani delodajalca, pri razlogu nesposobnosti in krivdnem razlogu pa za razloge na strani delavca. V primeru redne odpovedi iz poslovnega razloga in iz razloga nesposobnosti je delodajalec dolžan delavcu, ki je pri njem zaposlen več kot šest mesecev, ponuditi novo pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto enake zahtevnosti in enak čas (nedoločen ali določen čas), če tako delovno mesto pri delodajalcu je. Če delavec nove pogodbe ne sklene, mu s potekom odpovednega roka preneha delovno razmerje, nima pravice do odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi in ni upravičen do nadomestila za čas brezposelnosti na vodu za zaposlovanje.

Novi zakon pa ne omogoča delodajalcu, da odpove pogodbo o zaposlitvi zgolj zaradi tega, ker

je delavec izpolnil minimalne pogoje za starostno upokožitev. Za odpoved pogodbe o zaposlitvi morajo obstajati utemeljeni razlogi za odpoved, ki jih mora delodajalec dokazati. O nameravani redni odpovedi iz poslovnih razlogov mora delodajalec pisno obvestiti delavca.

Zakon posebej določa kategorije delavcev, ki jim ni mogoče odpovedati pogodbe o zaposlitvi. Med varovanimi kategorijami so starejši delavci (moški 55 let, ženske ob uveljavitvi zakona stare 51 let, nato pa se starost vsako leto poviša za 4 mesece, dokler ne doseže 55 let), ki jim lahko delodajalec redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnega razloga brez njihovega soglasja, dokler delavec ne izpolni minimalnih pogojev za starostno upokožitev. Ti pogoji so 58 let starosti in 40 let pokojninske dobe za moške oziroma 38 let pokojninske dobe za ženske oziroma 63 let starosti za moške in 61 let za ženske ter 20 let pokojninske dobe oziroma 65 let starosti za moške in 63 let za ženske in 15 let pokojninske dobe. Delodajalec lahko redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnega razloga tudi, če je delavcu do izpolnitve pogojev za starostno pokojnino zagotovljena pravica do nadomestila za primer brezposelnosti.

Prejšnji petek so v Ajdovščini organizirali slovesnost ob nakupu novega reanimobila, ki ga bodo uporabljali za službo nujne medicinske pomoči v ajdovski in vipavski občini. Nakup kar dragega vozila je skupaj s številnimi drugimi donatorji omogočila tudi območna organizacija ZSSS za Vipavsko dolino. Kot nam je povedal njen predsednik Bogdan Godnič, je največ denarja prispeval sindikat Fructala.

Ob novem reševalnem vozilu so na naši fotografiji (od leve) tudi Bojan Marc, predsednik sindikata v Agroindu, Boža Ferfolja, direktorica Zdravstvenega doma Ajdovščina, in Bogdan Godnič, predsednik ZSSS Vipavske doline.

Osma skupščina Sindikata obrtnih delavcev Slovenije

Prva naloga povečanje števila članov

Delegati na 8. skupščini Sindikata obrtnih delavcev Slovenije so najprej potrdili poročilo o delu v preteklem obdobju, zatem pa sprejeli nove programske usmeritve in statut. Izvolili so tudi nov glavni odbor in nadzorni odbor. Za predsednika sindikata so tudi v novem mandatu izvolili Petra Jančarja, sekretar pa bo tudi v bodoče Martin Muršič. V razpravi so daleč največ govorili o nujnosti povečanja števila članov, kar je potrebno tudi zaradi reprezentativnosti tega sindikata, ki ima s kolektivnimi pogodbami daleč največ izkušenj.

Pred začetkom razprave o poročilu o delu v preteklem obdobju je delegate in goste nagovoril Petar Jančar, dosedanji predsednik. Med drugim je povedal:

»V obdobju samostojnosti Slovenije je bila vloga sindikata obrtnih delavcev pri zaščiti in uveljavljanju pravic delavcev bolj ali manj enaka. Naš sindikat je že v obdobju družbene lastnine v zasebnih podjetjih, ki so poslovala v pogojih tržnih zakonitosti, deloval kot zaščitnik interesov zaposlenih. Zato delovanja sindikata ni mogoče deliti na čas pred osamosvojitvijo in po njej.

Kot reprezentativen sindikat smo delovali pri vseh vprašanih, ki so zadevala interese zaposlenih v obrti. Sodelovali smo tudi v vseh aktivnostih ZSSS. Med članstvom in v razmerjih do drugih sindikatov smo bili uspešni, za kar so zaslužni aktivisti na lokalni ravni in povezanost v ZSSS, največjo in najuspešnejšo sindikalno centralo. Včasih smo pri delu šli celo prek materialnih in kadrovskih možnosti sindikata.

Pri uresničevanju zastavljenih ciljev bo v bodoče potrebno bolj uravnotežiti prioritete. V ospredju bo še naprej skrb za zaščito delovnopравниh in socialnega položaja članov. Več pa bomo morali narediti za organizacijo in za povečanje števila članov. Od tega je namreč odvisna finančna moč. Treba se bo bolj povezati z drugimi sindikati na področju storitvenih dejavnosti in izboljšati strokovno raven profesionalnega in volonterskega dela v sindikatu.

Slogan skupščine: množični, strokovni in povezani v mnogočem še ni odraz sedanje-

ga stanja, mora pa biti naš zavezujoči cilj za naprej.

Želim, da bi delo v sindikatu temeljilo na visoki ravni osebne odgovornosti, medsebojnem sodelovanju znotraj sindikata. Želim tudi, da bi bili uspešni v okviru ZSSS.

Cilji, ki si jih bomo danes postavili, ne bodo uresničeni sami po sebi, ampak z našim delom. Verjamem, da smo jih zbrani na skupščini sposobni uresničiti.«

Martin Muršič pa je pred razpravo o poročilu med drugim dejal:

»Naš sindikat je aktivno sodeloval pri oblikovanju delovnopравниh zakonodaje. Gre za vrsto zakonov, od zdravja in varstva pri delu, delovnih razmerij, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, dohodnini ... Poleg vplivanja na te zakone, s katerimi smo soustvarjali sistemsko podlago, smo uveljavljali tudi posebne interese na področju, ki ga pokriva. V posebni prilogi k poročilu je opisano, kako je zakon o delovnih razmerjih treba opisati s sindikalnega zornega kota.

Jedro naših aktivnosti je bilo uresničevanje kolektivnih pogodb za področji obrti in za drobno gospodarstvo. Raven pravic v obeh kolektivnih pogodbah (smo njun glavni avtor) je v mnogočem nad ravnijo pravic v drugih kolektivnih pogodbah. Za zaposlene smo z obema pogodbama uveljavili pravico do izobraževanja in usposabljanja in reševanja stanovanjskih vprašanj. Za ti dve področji smo ustanovili dva posebna sklada, v katerih združujejo denar delodajalci.

Temelj našega sindikata so območne organizacije, prek katerih uresničujemo programske cilje, še posebej zaščito pravic članov sindikata. Neloč-

Za predsednika so ponovno soglasno izvolili Petra Jančarja.

Poročilo o delu je predstavil sekretar Martin Muršič.

ljiv del naše organizacije so tudi izobraževalni in stanovanjski skladi. Kažejo se tudi zametki sodelovanja sindikatov s področja storitvenih dejavnosti.

Za povečanje števila članov našega sindikata očitno še nismo našli pravega recepta. Brez delodajalcev je v obrti in drobnem gospodarstvu zaposlenih 118.000 oseb. V sindikatu pa se je povežalo le 6319 zaposlenih. Zaradi majhnega števila članov sindikat ne more uporabiti grožnje z množičnim pritiskom. Zaradi majhnega števila članov je tudi finančna moč sindikata majhna in se sindikat zato ne more kadrovske dovolj okrepiti.

Zaradi premajhnega števila članov sindikat obrtnih delavcev po novem zakonu o kolektivnih pogodbah ne bo mogel izpolniti kriterijev za reprezentativnost in s tem za legitimno zastopanje interesov članstva.

Sindikatu obrtnih delavcev ima razvit sistem obveščanja. Poleg lokalnih glasil uporablja mo tudi glasilo Delavec v obrti in Delavska enotnost. Za delavca v obrti je sindikat razvil tudi mrežo svojih dopisnikov, ki skupaj z urednikom skrbijo za ustrezno uredniško naravnost. Glasilo je izgubilo dolgoletnega urednika Remigija Noča, ki ga je ustrezno zamenjal Bojan Hribar.

Svojega poslanstva pri dualnem sistemu izobraževanja sindikat še ne izpolnjuje v celoti. Razlog je tudi v nerešenem financiranju sindikalnih aktivnosti. Vajenci namreč niso člani sindikata in tudi članarine ne plačujejo, mogoče je to za sindikat le dobra naložba. Z delom v dualnem sistemu pa ima sindikat nekaj stroškov. Ker smo v sindikatu prepričani, da je dobro v tem sistemu sodelovati, bomo zahtevali, da se za opravljanje naših nalog ustvarijo tudi ustrezni materialni okvirji. V posebni prilogi so naštet tudi glavne ovire za vključevanje mladih v dualni sistem in pridobivanje poklicnih nazivov.

Prepričan sem, da smo bili v našem sindikatu uspešni, ker smo se med seboj razumeli

Skupščine sta se udeležila tudi Dušan Semolič in Milan Utroša.

in bili enotni pri akcijah. Upam, da bomo to ohranili tudi v prihodnjem obdobju.«

Delegate in goste skupščine je pozdravil tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič. Članom in vodstvu se je zahvalil za tvorno sodelovanje pri vseh aktivnostih ZSSS. »S skupnim delom smo v slovenskem sindikalnem gibanju pustili sled, ki bo delavcem v trajno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic in pri zagotavljanju boljšega ekonomskega položaja. Tudi s pomočjo vašega sindikata nam je v razpravah o zakonu o delovnih razmerjih uspelo narediti korak naprej. Sprejeti zakon ni idealen, zagotovo pa bi bil veliko slabši, če v razpravah o njem ne bi tako aktivno sodelovali sindikati. Novi zakon, ki bo stopil v veljavo na začetku naslednjega leta, je razumen kompromis med socialnimi partnerji.«

Po Semoličevih besedah se je sindikat obrtnih delavcev tvorno vključil v prizadevanja za krepitev ZSSS. »Sindikalisti se moramo zavedati, kaj vse smo storili za boljši ekonomski položaj delavcev in za spoštovanje pravic, ki izhajajo iz dela. Če se tega zavedamo, pa smo lahko upravičeno samozavestni,« je poudaril. »Brez sindikatov bi v Sloveniji živeli slabše!«

Po Semoliču si Svobodni sindikati prizadevajo za ohranitev in uveljavitev vrednot pravne in socialne države, ki so zapisane tudi v naši ustavi. Proces globalizacije, ki je že tu, ne sme prinesiti koristi samo elitam, temveč mora zagotoviti boljše življenje vsem ljudem. Zato se Svobodni sindikati borijo za ideale sindikalnega gibanja, med katere sodijo solidarnost, enakopravnost, poštenost in druge vrednote, ki so in bodo preživele vse sisteme.

»Greh bi bil, če bi vrgli puško v koruzo in se v okviru svojih možnosti ne bi borili za delavske pravice in druge vrednote sindikalnega gibanja,« je sklenil Semolič.

Varovanje pravne in materialne varnosti članov

Predlog programskih usmeritev glavnega odbora sindikata obrtnih delavcev za obdobje 2002–2007 je predstavil Martin Muršič. Po njegovih besedah bo tako kot doslej tudi v bodoče vodilo tega sindikata varovanje pravne, socialne in materialne varnosti članov in članic ter zaščita integritete sindikalnih zaupnikov in profesionalnih delavcev sindikata. Sindikalni zaupniki so najbolj izpostavljeni del sindikata, saj prek njih poteka vrsta aktivnosti, zato sodi njihova zaščita med dolžnosti organizacije.

Sindikat obrtnih delavcev bo tudi v bodoče organizacijsko povezan v ZSSS, prizadeval pa si bo tudi za tesnejšo povezanost in sodelovanje s sindikati storitvenih dejavnosti. Sindikat obrtnih delavcev se ne bo mogel izogniti povezovanju s sorodnimi sindikati v Evropi.

»Prihajajo časi, ko bo vsak delavec, ki bo želel učinkovito zaščititi svoje pravice, moral biti član sindikata,« je dejal Muršič. »Samo tako si bo lahko zagotovil ustrezno varstvo pravic iz naslova dela.« Kakor je dejal Muršič, tudi v 21. stoletju delavcem nihče ničesar ne bo podaril. Raven pravic, ki izhajajo iz dela, bo takšna, kakršno bo na pogaja-

Delegati so poročilo o delu in programske usmeritve sprejeli soglasno.

njih s socialnimi partnerji ubranil oziroma dosegl sindikat. Tržno naravnana ekonomska politika države je vedno bolj usmerjena k zmanjšanju socialnih pravic delavcev, čemur se je možno upreti samo strokovno, množično in povezano. Sindikat obrtnih delavcev bo vztrajal pri doslednem spoštovanju delovno-pravne zakonodaje, ki brez delovanja pravnega sistema in še zlasti ažurnega dela delovnih in socialnih sodišč ni mogoče.

Muršič je opozoril, da je sindikat obrtnih delavcev podpisnik kolektivne pogodbe med delavci in zasebnimi delodajalci ter kolektivne pogodbe med delavci in družbami drobnega gospodarstva na ravni države. Obe kolektivni pogodbi si bo sindikat obrtnih delavcev prizadeval ustrezno dopolniti. Ravno sedaj tečejo pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe med delavci in zasebnimi delodajalci. Sindikat obrtnih delavcev si bo prizadeval, da se obseg pravic ne bo zmanjšal in da bodo tudi delodajalci dojeli, da so pogajanja namenjena dvigu pravic oziroma življenjske ravni zaposlenih v vseh pogledih. Zadovoljstvo delavcev namreč predstavlja enega od ključnih razvojnih dejavnikov, ki prispeva k hitrejšemu razvoju obrti in podjetništva, kar je tako v interesu delodajalcev kot države.

Dosežena raven socialnega dialoga v Sloveniji po Muršičevih besedah terja izjemno profesionalen pristop k pogajanjem s socialnimi partnerji, vsek volontarizem pa lahko interesom delojemalcev škoduje.

Najslabše je varčevanje pri varnosti in zdravju pri delu

Muršič je opozoril tudi na naloge sindikata na področju varnosti in zdravja pri delu. Novi zakon je sicer uzakonil nove pravne norme, ki pa marsikje v praksi še niso zaživele. Marsikateri delodajalec je v preteklosti poskušal zmanjšati stroške poslovanja z varčevanjem pri nabavi zaščitnih sredstev ter pri izvajanju ukrepov za varno in zdravo delo. Ravno takšno varčevanje pa je najdražje, saj podatki kažejo, da je največ delovnih nezgod

v Sloveniji poleg lesno predelovalne industrije ravno v obrti. Ta panoga je tudi največji »proizvajalec« delovnih invalidov, ki pa jih nato nerada ohranja v delovnem razmerju. Sindikat obrtnih delavcev si bo zato prizadeval za učinkovito uresničevanje novega zakona, ustrezno ukrepanje pa bo moral terjati tudi od inšpekcijskih služb.

Muršič je tudi opozoril, da je v sodobni tržni ekonomiji čedalje manj solidarnosti in vzajemnosti. Poleg tega se na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja, izobraževanja in zavarovanja za primer brezposelnosti čedalje pogosteje uveljavlja samoplačništvo. Sindikat obrtnih delavcev si bo skupaj z ZSSS prizadeval zavarovati že dosežen obseg pravic delavcev oziroma zavarovancev.

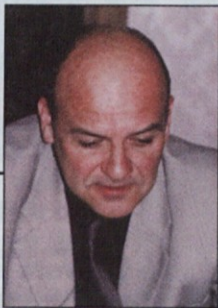
Notranja izgradnja organizacije

Po Muršičevih besedah bo moral sindikat obrtnih delavcev v naslednjem obdobju veliko pozornosti posvetiti tudi skrbi za izgradnjo lastne organizacije. »Stabilnost in moč organizacije bo potrebno graditi na povečanju števila članstva, na krepitvi mreže sindikalnih zaupnikov, hkrati pa bomo morali dvigniti strokovno raven predvsem profesionalnih, pa tudi volonterskih kadrov,« je dejal Muršič. »Prihodnje obdobje narekuje od odgovornih posameznikov in organov sindikata vsestransko temeljito in odgovorno presojo, kako za koristi članstva in organizacije udejanjiti večjo stopnjo medsindikalne povezanosti in sodelovanja.«

Sindikat obrtnih delavcev ima kot eden od socialnih partnerjev pomembne naloge tudi na področju uveljavljanja in razvijanja sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki se jih ne namerava odreči. Zato pa mora imeti tako kot vsi drugi socialni partnerji zagotovljen sistemski vir. Prav tako bi v Sloveniji potrebovali varuha pravic vajencev, ki bi imel sedež pri sindikatu, sofinanciran pa bi bil iz proračuna.

Gregor Miklič:
Socialni dialog je treba razviti tudi v obratovalnicah.

Lado Rožič:
Za reprezentativnost bo nujno povečati število članov.

»Sindikato obrtnih delavcev bo v okviru kolektivne pogodbe in drugih dokumentov, sklenjenih s pogodbenim partnerjem, še naprej skrbel za obstoj in stabilnost skladov za izobraževanje in skladov za reševanje stanovanjskih zadev delavcev,« je poudaril Muršič. Zavzel se je tudi za razvijanje različnih metod in oblik izobraževanja in usposabljanja sindikalnih zapornikov in članov sindikata. Pri tem bo moralo vodstvo sindikata še tesneje sodelovati z območnimi odbori, sindikalnimi zaporniki in skladi za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih.

Obveščanje zaposlenih v obrti in drobnem gospodarstvu ter članov sindikata, bo po Muršičevih besedah še naprej povezano z glasilom Delavec v obrti, članstvo bo sindikat obveščal tudi preko glasila ZSSS Delavska enotnost.

Vključevanje novih članov

V razpravo o programskih usmeritvah se je prvi vključil **Matjaž Podvinski**. Opozoril je, da ima sindikat obrtnih delavcev premalo aktivnih članov, zato si na območju Dolenjske in Bele krajine prizadevajo za sprejem novih. Po njegovih besedah bi sindikat obrtnih delavcev moral imeti vsaj toliko članov, kot ima naročnikov časopis Delavec v obrti. Predlagal je, naj glavni odbor okrepi promocijsko dejavnost in druge aktivnosti za povečanje članstva.

Silva Klančnik je opozorila, da glasilo Delavec marsikdaj sploh ne pride do vseh delavcev v obrti, ker ga kdo v obratovalnici preprosto zadrži zase. Tako je obveščena delavcev marsikdaj slabša, kot bi lahko bila.

Matjaž Podvinski:
Kako povečati število članov?

Silva Klančnik:
Informacije morajo seči do vsakega delavca.

Predlagala je, da bi proučili možnost, da bi ga delavci prejeli na domače naslove.

»Delodajalci so dolžni delavce ob nastopu služne seznaniti ne samo z njihovimi obveznostmi, temveč tudi s pravicami,« je dejal **Andrej Krajnc**. »Vprašanje pa je, ali to vsi tudi počnejo?« Krajnc se je zavzel, da bi moral delodajalec delavca pisno seznaniti s pravicami, na vpogled pa bi mu moral dati tudi akte. Vprašal se je tudi, kako povečati število članov, če pa se delavci v številnih obratovalnicah bojijo včlaniti v sindikat, ker to v njihovi obratovalnici ni zaželeno. Marsikdaj tudi delodajalci ob sprejemanju delavce sprašujejo, ali so člani sindikata ali ne? Vse to so pritiski, ki se jim mora sindikat še naprej postavljati po robu.

Lado Rožič je opozoril, da je vprašanje reprezentativnosti v sindikatih mogoče reševati samo s pritegnitvijo novih članov. Tukaj kakšne velike filozofije ni. Sindikat je lahko močnejši samo, če ima več članov.

Branka Jurak je predstavila izkušnje pri sprejemanju novih članov iz Podravja. V tej organizaciji prejmejo po uradni dolžnosti v vednost kopijo vsake pogodbe o zaposlitvi v obrti. Nato pa vsakega na novo zaposlenega delavca pisno povabijo v sindikat. Odziv je 30-odstoten. Še več delavcev pa se vključi v

Branka Jurak:
V Podravju povabimo v sindikat vsakega na novo zaposlenega delavca v obrti.

sindikato zaradi tega, ker sami ugotovijo, da ga potrebujejo. Vendar pa je po besedah Jurakove treba zato za člana nekaj tudi narediti. Po njenem mnenju se marsikateri delavec preveč boji, da se bo z vključitvijo v sindikat zameril delodajalcu. Veliko delodajalcev si želi korektnega sodelovanja s sindikatom. Nena zadnje mora sindikat sodelovati tudi z delodajalci in jih kolikor je to v njegovi moči opozarjati na pravice delavcev. Veliko kršitev zakrivijo delodajalci zgolj zaradi neznanja oziroma nepoznavanja predpisov in delovnopravne zakonodaje.

Okrepiti promocijsko aktivnost

Dušan Bajde je opozoril, da za informiranje delavcev in članov sindikata lahko veliko storijo tudi lokalni mediji. Pri razpravah o včlanjevanju pa je treba po njegovih besedah upoštevati, da si člani želijo nekakšne sindikalne diskretnosti oziroma molčečnosti, ki je nena zadnje tudi v skladu z zakonom o varovanju osebnih podatkov. Vsekakor pa bi moral sindikat več storiti za lastno promocijo in za pritegnitev novih članov.

Gregor Miklič je menil, da je sodelovanje med delodajalci in sindikati lahko zelo koristno in se zato zavzel za razvijanje socialnega dialoga v obratovalnicah. Delodajalci bodo po uveljavitvi novega zakona o delovnih razmer-

Dušan Bajde:
Člani terjajo diskretnost pri razpolaganju z osebnimi podatki.

Andrej Krajnc:
Delodajalci morajo delavce seznaniti tudi z njihovimi pravicami.

jih potrebovali sindikat, zato bi morali socialni partnerji večkrat sestati skupaj. Spoštovanje delovnopravne zakonodaje, ki zagotavlja socialni mir, je v interesu vseh.

Glavni in odgovorni urednik Delavca **Bojan Hribar** je pojasnil, kako poteka financiranje, izdajanje in distribucija glasila Delavec in kakšne so možnosti za povečanje naklade.

Po razpravi je skupščina soglasno sprejela programske usmeritve s predlaganimi dopolnitvami. Nato so delegati soglasno sprejeli tudi spremembe statuta Sindikata obrtnih delavcev Slovenije, ki jih je podrobno obrazložil **Martin Muršič**.

Poročilo nadzornega odbora je predstavil njegov predsednik **Jože Ločniškar**. Poudaril je, da je bilo finančno-materialno poslovanje sindikata obrtnih delavcev skrbno in da nadzorni odbor ni ugotovil nepravilnosti pri poslovanju. V poročilih, ki jih je nadzorni odbor letno posredoval republiškem odboru sindikata, pa je opozarjal na problem prejemnega števila članov in prejemnih prihodkov iz članarine. Zato je tudi Ločniškar predlagal, naj dobijo aktivnosti za povečanje članstva prioriteto mesto v programu dela. Poročilo nadzornega odbora so delegati sprejeli soglasno.

Dosedanjemu vodstvu so zaupali še en mandat

Pred koncem skupščine so delegati razrešili dosedanje vodstvo sindikata in izvolili novo. Na tajnih volitvah so za predsednika soglasno izvolili **Petra Jančarja** (zanj je glasovalo vseh 22 delegatov). Potrdili so tudi nov glavni odbor v sestavi: **Peter Jančar, Fanička Pavič, Matjaž Podvinski, Vinko Koren, Urban Zadnik, Alenka Kovačič, Ivan Pučnik, Dušan Ferenc in Irena Ducman**.

Člani novega nadzornega odbora so postali: **Jože Ločniškar, Silva Klančnik in Sandi Ževart**.

Po skupščini se je na konstitutivni seji sestal novi glavni odbor, ki je za sekretarja Sindikata obrtnih delavcev Slovenije izvolil **Martina Muršiča**.

V imenu novega vodstva se je delegatom skupščine zahvalil **Peter Jančar**. Opozoril je, da čaka novo vodstvo veliko dela. Vendar je v sindikatu obrtnih delavcev prijetno delati, saj odnose v njem krasita medsebojno spoštovanje in zaupanje.

*Franček Kavčič
Tomaž Kšela*

Poslanci so se priklonili kapitalu

Odločanje o predlogu sprememb zakona o trgovini je ponovno pokazalo, kako nepredvidljiva je politika. Naj spomnimo, da je vlada julija v državni zbor vložila predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o trgovini, ki je obratovalni čas prodajaln omejeval na šest dni v tednu. Takrat so, kljub stališču ustavnega sodišča, da je to področje do 27. julija treba zakonsko urediti, predvsem poslanci Liberalne demokracije uspeli prepričati, da bi bil delavsko naravnani zakon uvrščen na sejo državnega zbora. Tako je kapitalistično-liberalni del državnega zbora delodajalcem zagotovil dovolj časa za lobiranje o spremembah že vloženega zakona o spremembi zakona o trgovini. To se je zgodilo na odboru državnega zbora za gospodarstvo.

Ko je bil predlog sprememb zakona uvrščen na oktobrsko sejo državnega zbora, smo v Sindikatu delavcev trgovine Slovenije prek medijev in neposredno spremljali razprave poslancev in svetnikov. Ker so bile razprave večinoma naklonjene omejevanju skrajno liberalističnega obratovalnega časa prodajaln, smo menili, da ne bo težav pri podpori našim amandmajem, ki so jih vložile tri parlamentarne poslanske skupine, ena celo koalicijska. Toda krepko smo se ušтели. Pri glasovanju o amandmajih se je pokazala vsa učinkovitost liberalnih demokratov, ki jih je dodatno podprla tudi začetna skupina poslancev ljudske stranke.

V Sindikatu delavcev trgovine Slovenije se javno sprašujemo, v čigavem imenu so glasovali ti poslanci. Ali jim več pomeni prilizovanje vse bolj agresivnim delodajalcem oziroma delodajalcu, ki ima kapital, s katerim kupuje tudi del politike. Ali jim nič ne pomenijo številne javnomnenjske raziskave, ki kažejo, da slovenski potrošniki ne želijo popolne liberalizacije obratovalnega časa prodajaln? Ali se ti poslanci in tudi svetniki, ki niso podprli odložitelnega veta na zakon, ne sprašujejo, v kakšno družbo si želimo? Ali jim ni nič mar, če 15 odstotkov aktivnega prebivalstva, ki dela v trgovini, ne bo imelo pogojev za ustvarjanje družine in njeno ohranitev?

Sindikat delavcev trgovine Slovenije je na svojem 1. kongresu konec oktobra sprejel resolucijo o obratovalnem času prodajaln. Člani, teh pa je iz dneva v dan več, so od svojih

Kako so glasovali?

V državnem svetu je za odložitelni veto glasovalo 13 svetnikov. Ker je enako število svetnikov glasovalo proti, veto ni bil sprejet.

Za odložitelni veto so bili: Tone Hrovat, Branko Grims, Jože Ilc, Petra Kersnič, Vekoslava Krašovec, Jurij Kuštrin, Branko Lukšič, Dušan Rebolj, Dušan Semolič, Alojz Suhadolc, Albert Vodovnik, Peter Vrisk in Milan Zver.

Proti pa so bili: Franc Batagelj, Igor Blažina, Joško Čuk, Karlo Kastelic, Alojz Kaučič, Bojan Korošec, Božo Kuharič, Branko Matkovič, Borut Meh, Darja Odar, Alojz Oset, Janez Oven in Cvetana Rijavec.

Proti amandmajem na 17. člen zakona o trgovini, ki omejuje tedenski obratovalni čas (vložile so jih poslanske skupine ZLSD, NSI in SDS) so v državnem zboru glasovali tile poslanci:

Iz LDS: Anton Anderlič, Jože Avšič, Richard Beuermann, Anton Butolen, Geza Džuban, Slavko Gaber, Mario Gasparini, Ljubo Gerič, Zoran Gračner, Roman Jakič, Branko Janc, Miran Jerič, Blaž Kavčič, Jože Kavtičnik, Milan Kopušar, Maksimilijan Lavrinc, Lidija Majnik, Aleksander Merlo, Rudolf Moge, Irma Pavlinič Krebs, Majda Širca, Dušan Vučko in Cveta Oražen Zalokar; iz SLS: Ivan Božič, Stanislav Brenčič, Andrej Fabjan, Jurij Malovrh, Janez Podobnik; Franc Horvat iz ZLSD in Roberto Battelli, predstavnik it. narodnosti.

delegatov plebiscitarno zahtevali izvedbo referendumu o obratovalnem času prodajaln. Organizirali ga bomo v prvem mesecu naslednjega leta in zagotovo bo uspel. Poslanci, ki sindikata niso podprli, se bodo morali vprašati o svoji

vesti. Ali so kot resnični predstavniki ljudstva sprejeli zakon, ki bo zaščitil šibkejšega v državi ali pa so sledili neizmerni sli po oblasti in dobrikanju kapitalu?

Sandi Bartol, sekretar

Argument moči nad močjo argumenta

V Odmevih Televizije Slovenije 25. oktobra so g. Jankovića, predsednika uprave Mercatorja, vprašali, kaj si on misli o sprejetem 17. členu zakona o trgovini glede obratovanja ob nedeljah. Energično je odgovoril, da se pri njih s sprejetjem zakona ne bo nič spremenilo, brez problemov bodo za nedeljsko obratovanje dobili soglasje zaposlenih. Sprašujem ga, na kateri način bo prepričal zaposlene, da bodo dali soglasje. **Ali ne pozna raziskave dr. Nika Toša, iz katere izhaja, da je kar 80 odstotkov vprašanih delavcev tega poslovnega sistema skrajno nezadovoljnih z nedeljskim delom in da bi se kar 51 odstotkov vprašanih delavcev odreklo nedeljskega dela tudi za ceno prenehanja delovnega razmerja. Bodo to znane grožnje, da kdor ni z nami je proti nam?**

Pred TV-kamero je bil tako prepričan o dob-

ljenem soglasju za nedeljsko delo, kot je bil včasih samo še Tito, če je kaj ukazal. A je za vsak primer zagrozil zaposlenim, če bi slučajno razmišljali s svojo glavo in soglasja ne bi dali? Če bodo proti nedeljskemu delu, bo tisoč prodajalk izgubilo službo, je še dejal. Ta izjava pa že presega meje dobrega okusa. Če je v Mercatorju okoli 14.000 zaposlenih, je to huda grožnja, vredna obsodbe. V celem Mercatorju ob nedeljah ne dela več kot 2000 prodajalk. Ali te prodajalke delajo samo po pogodbi, in to pretežno samo ob nedeljah? V Mercatorju namreč trdijo, da je za nedoločen čas zaposlenih 95 odstotkov vseh delavcev.

Ko je Mercator prevzel Emono Merkur, so bile trgovine ob nedeljah zaprte. S preureditvijo teh trgovin se je obratovalni čas podaljšal ne samo čez teden, ampak tudi na nedeljo. Zanima me, koliko prodajalk so zaposlili za ta novi podaljšani obratovalni čas? Prepričan sem, da bo Mercatorjev štab našel prave številke, ki bodo koga zadovoljile, delavk v tem podjetju in mene pa žal ne.

Franci Lavrač, predsednik SDTS

Naročilnica

Naročamo izvodov priročnika za sindikalne zaupnike **Osnove ekonomije in plačnega sistema**

avtorja Braneta Mišiča. Cena za izvod je 1500 tolarjev (v ceno je vključen davek na dodano vrednost). Poštino plača naročnik ob prevzemu. Naročnik lahko priročnik osebno dvigne v Domu sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4.

Priročnik(e) nam pošljite na naslov

Podpis in žig odgovorne osebe

Naslov plačnika

Davčna številka plačnika

Naročilnico pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Priročnik lahko naročite tudi po faksu 01/23-17-298.

Tudi starejši igralci naj dobijo možnosti

(Razprava na skupščini Glose)

Sem **JOŽE MRAZ**, igralec – glumač in prihajam iz MGL. Rad bi opozoril na problem, ki ga novi čas zaostuje. To so starejši, ali če želite, zrelejši igralci, ki niso primerno zaposleni.

Gledališče je dobro takrat, ko lahko uprizarja tudi najzahtevnejše domače in svetovne dramatike. Zato pa je potrebno, da ima čimveč generacij igralcev, kajti vsaka generacija prinaša na oder svoj svet, svojo občutljivost in svojo filozofijo. Za dobro gledališče je potreben tudi dober program. Vsaka generacija igralcev pa ima pravico do **enakomerne** zastopnosti v tem programu in samo tako je program lahko uravnotežen in zanimiv. Samo obravnavanje **človeka** v vseh njegovih starostnih obdobjih, lahko gledališče življenju – kaže – ogledalo. Če je v določeni drami zastopanih več generacij, vsaka generacija rešuje vprašanja na njej lasten način. Na nekatera vprašanja pa dajo odgovore lahko samo igralci starejše generacije. Ob dolgoletnem delu se je ob igranju mnogih vlog in žanrov na vsakršnih odrih v igralcih akumuliralo mnogo znanja in izkušenj, ki jih igralska akademija ne more dati.

Še bi lahko razglabljal, pa mi pride na misel tista znamenita floskula marsikakšnega umetniškega vodstva gledališč, ki pravi: »Igralci ste plačani, da igrate, razmišljali in odločali bomo pa mi.« **Kdo** jim je dal take kompetence in ali si jih iz objestnosti ne jemljejo preveč?

Živimo v času, ko so meje naše družbe odprte, ko postajamo vsaj po načinu razmišljanja – Zahodni svet. Zahodni svet, posebno Amerika, pa goji »kult mladosti«. Ta kult pa nima vedno pozitivnih konotacij. Svet estrade, filma in televizije ujame v svet »sanj« takšnega mladega človeka, izrabi princip novega obraza, ga trži, rabi, izrabi in zavzre.

Na žalost postaja, kar se tiče »novega obraza«, tudi pri nas podobno. Igralca še »vročega« iz šolskih klopi potegnejo na oder in ga zasujejo z delom, da komaj diha. Nihče od teh mladih ljudi pa nima poguma, da bi kakšno nalogo vendarle odklonil, čeprav bi to bilo za njegov razvoj pozitivno.

Če se malo pošalim, bi si privoščil preprosto primerjavo. Če nov avto vozimo po vseh pravih in, da z njim ne pretiravamo, bo vozil sto tisoč in več kilometrov, če pa z njim pretiravamo in kar v prvem letu od njega zahtevamo preveč, ob avto kmalu goden za varianto **staro za novo**.

To pa, žal, z igralcem ne gre. Da izobrazimo enega samega igralca, našo družbo kar precej stane. Zato je še toliko manj razumljivo, da igralca po dobrih petindvajsetih letih dela, to je pri petdesetih letih starosti, umetniško vodstvo začne »izključevati«, oziroma odpraviti od resnih nalog. Temu se reče razmetavanje **izkušenj**, ki pa si jih igralec nabere lahko samo s poglobljenim, dolgoletnim delom.

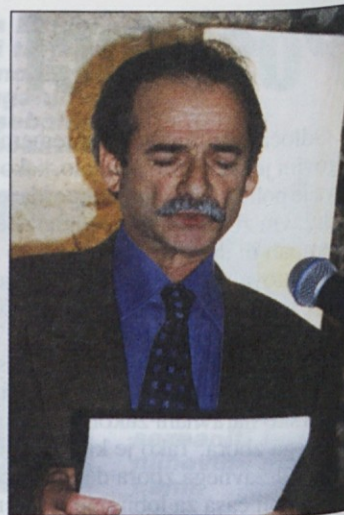
Zato me nihče ne more prepričati, da igralec, ki je skrbel za svoj psihofizis, ne bi mogel enakovred-

no sodelovati z mlajšimi kolegi tudi po petdesetem letu in tako vsaj do petinšestdesetega leta, ko se upokoji. Izjemoma pa tudi dlje. Igralec naj bi bil pravzaprav do smrti, če je za to voljan in če ga gledališče vabi k sodelovanju. Izkušnje, ki jih pridobiva v življenju, ga plemenitijo in preko tega plemenitijo gledalca.

Čudovito je videti mladega igralce ali igralke na odru, nekaj plemenitega in velikega pa je videti zrelega, starejšega, modrega in vitalnega igralca ali igralke na odru, ki obvlada glas in stas, misel in srce.

V naših gledališčih pa je, žal, nastala praksa, da igralec po petdesetem letu v očeh direktorsko-umetniških struktur enostavno ni več zanimiv. Namesto da bi njegove dolgoletne izkušnje izrabljali v še večji meri, se glavnina pomembnih vlog nalaga mladim igralcem, starejši pa so potisnjeni na obrobje, kar je s psihološkega vidika počasna igralska smrt.

Res je, da mlad igralec morebiti izžareva več primarne energije. Toda s prekomernim trošenjem le-te bo ta mladi igralec ne-

koč ravno tako zasitil interes vodstvenih struktur. Zato se vprašujemo, kako vse to uskladiti z zakonom o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. Če nismo sposobni dostojno pripeljati **igralca-umetnika** do zaslužene pokojnine, da ne bo odhajal iz ustanov kot malovredno iztrošeno blago, kar se že dogaja, potem se postavlja vprašanje po **beneficirani delovni dobi**.

Jože Mraz in Silvij Božič

Za varstvo kulturne dediščine je potrebno sprejeti tudi standarde in normative

(Razprava Metke Fujs, muzejske svetovalke v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota na skupščini Glose)

Minula štiri leta so bila na področju kulture, še posebej pa na področju varstva kulturne dediščine, turbulentna bolj kot morda kadarkoli v zadnjih desetletjih. Celotno zamenjavo družbene ureditve in nastanek nove države smo zaradi takratne kulturne politike preživeli mirneje kot zadnja leta. Seveda nam ni žal za tisto vrsto mirnosti, ki nam je nudila varno zavetje znotraj minimalnih plač, minimalnih standardov in nika kršne konkurence, ko so spoznanja, kam se razvija naša dejavnost v razvitem svetu, prihajala le po kapljicah. Žal nam je le za občutkom in zavestjo, da se je državi zdelo pomembno v 5. člen nove ustave vnesti stavek, da »država skrbi za ohranjanje kulturne dediščine ter ustvarja možnost za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije«, in zavestjo, da se ji je zdelo pomembno preventivno poskrbeti za osnovno financiranje ustanov, ki nosijo to poslanstvo, da ne bi njih in njihovega

poslanstva razcefrali različni lokalni interesi.

Potem pa se je začelo, obljuba nacionalnega programa, ki ga pa desetletju še vedno ni, obljuba standardov, ki naj bi poenotili ravni in kakovost dela, raznovrstna zakonodaja, ki naj bi uskladila našo organizacijo s spremembami, ki so se dogajale v državi, pa je bila vezana na nacionalni program in zato nikoli povsem uporabna ter jo zato sedaj ponovno spreminjamo in prilagajamo novim zahtevam. Leta 1999 smo končno dobili novi zakon o kulturni dediščini, katerega nadgradnja je še vedno le v naših generalnih sklepih o njenem udejanjanju v branžnih zakonih, normativih in standardih, pravilnikih ... pa nabiramo gore internega gradiva, ki ga ne znamo zbrati in vnesti v nek delujoči sistem. Zato pa nas je tako pretresel nastanek 200 občin in oblika njihovega financiranja, v katerem je zakonsko sicer nekaj opredeljeno, pa ni mehaniz-

mov ali pa jih noče biti, da bi se občinam to zdelo pomembno tudi upoštevati; pretresla nas je moč, ki so jo pridobili politični marginalci vseh vrst, katerih intelektualni in estetski nivo so zgolj ces-te, pločnik in kanalizacije.

Skladen civilizacijski in kulturni razvoj države je ostal na ravni

ustave, udejanjil pa bi ga lahko le ustrezni zakon o regijah, ki ga enako kot nacionalnega programa ni, ker centralizirane države morda niti ne zanima, kam se bo razpršilo tistega nekaj denarja, ki ga namenja za lokalne programe, saj v zameno dobiva državo, ki je istočasno regija in v povprečju dobro razvita in dobro situirana – zglede vrednot pred vstopom v Evropo. Ob tem pa tako radi pozabimo, da se je ta Evropa razvila iz številnih vojn, izključevanj in nestrpnosti, to je »sama stoletna ideja Evrope«, ki jo želi preseči ona, ki jo želimo preseči mi, mi, ki smo morda edini evropski narod, ki ima dve besedi za narod in nacijo, ker smo še pred leti bili samo narod in smo na tem dejstvu zgradili svojo identiteto, svojo kulturno identiteto. Kdo nam potem lahko svetuje, koliko nacionalnih kulturnih ustanov in koliko ustanov nacionalnega kulturnega pomena je za nas dobro imeti. Te standarde si moramo znotraj narodnih in nacionalnih, znotraj kulturnih in znotraj materialnih možnosti postaviti sami.

Ni naključje, da me nenehno vznemirja ta 5. ustavni člen. Prihajam namreč iz najslabše razvite slovenske regije, z najvišjim odstotkom brezposelnosti, katere demografska podoba: gibanja, starost in zdravje prebivalstva, postaja katastrofalna, kjer ni več skoraj nobene finančno uspešne firme, tiste ki pa želijo ostati v konkurenci, selijo svoje uprave v Ljubljano in s tem tudi postopoma ves intelektualni potencial, ki ni pripravljen več delati za v povprečju 30 odstotkov nižje plače. Prihajam iz ustanove, regionalnega muzeja, ki se razpet med minimalistične interese 26 občin, enega naroda, ene narodnosti in ene etnične skupine, trudi loviti, ohranjati in vzdrževati najvišji nivo kvalitete svojega dela z zavestjo, da smo edina ustanova, ki skrbi za kulturno dediščino v naši pokrajini, edina, ki opravlja tudi primarne družboslovne raziskave in rezultate le-teh redno publicira, obenem pa oblikuje raznolik spekter izobraževalnih in splošno kulturnih programov, v katerih poskuša vključevati čimveč domače in zunanje publike. Zastonj, ker v naših krajih se kultura zelo slabo prodaja. Zakaj, sem že povedala. Zdi se, da nikoli nismo delali toliko in tako raznovrstno, ampak, ocenjevani smo po številu prodanih vstopnic in ostalih izdelkov, ter po številu pridobljenega sponzorskega denarja, ki ga je v naše pokrajine seveda »zelo veli-

ko«. Nikoli nas ni še nihče ocenil po številu opravljenih projektov, številu projektov, ki smo jih dobili kljub hudi znanstveni konkurenci različnih državnih institutov in ustanov, po gradivu, ki smo ga kljub pomanjkanju denarja za odkupe in še vedno dovolj prepustni meji, s težavo uspeli ohraniti svojim otrokom, znanju, ki smo ga prenesli tem otrokom. Lahko samo rečem: »Jaz sem malo žalostna«.

Kaj si torej želim od mojega sindikata in skupščine. Želim si, da bi v prihodnjih letih znali še bolj artikulirati potrebe delavcev in ustvarjalcev na področju kulture, tudi varstva kulturne dediščine, v njihovem interesu in interesu dediščine same. Da bomo skozi usklajevanja z zakonodajalcem, ustanovitelji in financerji v zakone, ki jih sprejemamo in jih še bomo sprejemali, skozi dokumente, ki jih bomo pripravljali in o katerih se bomo pogajali, dokumente, ki bodo določali standarde, kvaliteto in nenazadnje finančno tudi ovrednotili naše delo, znali uveljaviti to, kar smo si državljeni te države zajamčili takrat, ko smo sprejeli našo prvo ustavo. Predlagam torej, da kot izhodišče takšnemu delu sprejememo naslednje načelne in konkretne sklepe:

- prizadevanje za skladen regionalni in posredno kulturni razvoj Slovenije,
- prizadevanje za sprejem normativov in standardov na ravni varstva kulturne dediščine, ki jih morata skupaj pripraviti pristojno ministrstvo, ki bo preko sprejetih mehanizmov tudi nadziralo raven zagotavljanja standardov in njihovega financiranja, ter zbrani predstavniki stroke,
- ustanovitev sindikalne konference muzejev ali kar celotnega področja varstva kulturne dediščine, iz česar naj izhaja naša zahteva po poenotenju kulturne dediščine in konec ločevanja premične in nepremične spomenike,
- sodelovanje pri sprejemu takšne klasifikacije poklicev, ki bo ustrezala razvoju strok in dejavnosti, kar je povezano tudi s sprejetjem metodologije razvrščanja orientacijskih delovnih mest in nazivov v plačne razrede, v skladu z novim zakonom.
- prizadevanje za ustvarjanje mehanizmov znotraj zakonskih in drugih dokumentov, ki bodo vzpodbujali ustvarjalnost, kreativnost, inovativnost nad standardom zagotavljenega javne službe.

Sindikalna lista

November 2002

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
– (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.363,00
– polovična dnevnic		
– (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.180,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.518,00

2. Kilometrini

(od 14. 5. 2002 dalje)	55,47	55,47
(od 28. 5. 2002 dalje)	55,92	55,92
(od 11. 6. 2002 dalje)	54,54	54,54
(od 25. 6. 2002 dalje)	54,75	54,75
(od 9. 7. 2002 dalje)	54,99	54,99
(od 23. 7. 2002 dalje)	54,84	54,84
(od 20. 8. 2002 dalje)	55,41	55,41
(od 3. 9. 2002 dalje)	55,50	55,50
(od 17. 9. 2002 dalje)	56,16	56,16
(od 1. 10. 2002 dalje)	56,22	56,22
(od 29. 10. 2002 dalje)	55,83	55,53

3. Ločeno življenje*

92.981,00 63.880,00

4. Prenočilnice – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 7. 2002)

– po SKPGD (na delovni dan) 690,00 690,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	67.612,00	53.534,00
– za 20 let	101.418,00	80.301,00
– za 30 let	135.224,00	107.068,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

464.904,00 697.356,00
oziroma dve plači oziroma tri plače
delavca, če je to delavca, če je to
zanj ugodnejše zanj ugodnejše

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	137.810,00	107.068,00
– ob smrti v ožji družini	68.905,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 8. 2002)

101.611,00 101.611,00

5. Zajemčena plača (od 1. 8. 2002)

49.568,00 49.568,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj (od 26. 4. 2002)	125.805,00	
– ali največ	165.305,00	125.805,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade, regres za letni dopust in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. Regres za letni dopust v gospodarstvu (najnižji – minimalni znesek) je določen z Aneksom h kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti 26. 4. 2002.

Ne bodo mi zlomili hrbta

Zlatko Hernčič, predsednik SKEI v Etri 33 in predsednik območne organizacije SKEI Ljubljana in okolica, o poskusih lomljenja sindikata

S pogovori o delu sindikatov v podjetjih je v nas zraslo prepričanje, da so v dobro poslujočih gospodarskih družbah odnosi uprav oziroma lastnikov do zaposlenih dobri. Da v takih podjetjih delavci omembe vrednih težav nimajo. Toda vsako pravilo ima izjeme in to se je potrdilo v pogovoru z Zlatkom Hernčičem, predsednikom sindikata SKEI v družbi Etra 33 v Ljubljani. Hernčič je tudi predsednik območne organizacije SKEI Ljubljana in okolica. Na koncu pogovora je sogovornik sicer dodal, da se uprava v zadnjem času vendarle trudi za izboljšanje odnosov v podjetju. Toda rdeča nit pogovora – naporu uprave za zmanjšanje, da ne rečemo celo izničenje vpliva sindikata – zaradi tega ni bila niti malo načeta.

Za začetek nam povejte, kako posluje družba Etra 33?

Hernčič: Družba Etra 33 je zrasla na pogorišču Energoinvesta, ki je zaradi razpada bivše Jugoslavije izgubil glavni oziroma edini trg, oziroma so bile pretrgane komercialne poti do tujih trgov. Naj še pojasnim malce nenavadno ime: številka 33 v njem spominja na letnico 1933, ko je bila ustanovljena njena predhodnica, tovarna Jambor. Nova družba, nastala je leta 1992, je prevzela proizvodni program propadlega Energoinvesta in ne ravno veliko delavcev, samo 53 od preko 300 zaposlenih. Vendar se je zelo uspešno postavila na noge in je vsa minula leta zaposlovala, še lani trideset novih delavcev. Tudi lastninsko preoblikovanje je potekalo za slovenske razmere dokaj korektno, z veliko udeležbo zaposlenih, ki imajo danes v lasti preko 35 odstotkov podjetja. Zdaj nas je redno zaposlenih sto delavcev in trideset za določen čas, ki pa jim uprava pripravlja pogodbe za nedoločen čas. Poslovno je družba zelo uspešna, obseg naročil stalno raste. Dobra tretjina nekdanjega števila zaposlenih zdaj naredi toliko energetskih transformatorjev, kot jih je pred leti Energoinvest z veliko več zaposlenimi. Temu primerne so tudi plače, 114.000 tolarjev bruto dobijo začetniki v proizvodnji, povprečje plač po kolektivni pogodbi pa je 249.000 tolarjev bruto. Iz tega povprečja so izvzete plače po individualnih pogodbah! Toda vsega se ne da meriti skozi tolar in zato menim, da so odnosi v podjetju slabi, da ljudje niso zadovoljni.

Slišali smo, da ste bili med ustanovitelji sindikata v Etri 33.

Hernčič: V Etri 33 po stečaju Energoinvesta ni bilo sindikata. Nezaupanje ljudi v sindikat je bilo po izkušnjah iz propadlega Energoinvesta dokaj visoko, in temu se je čudilo celo vodstvo. V letu 1996 je tedanja uprava celo uvrstila na dnevni red zbora delavcev javno razpravo na temo: organizirati sindikat DA ali NE.

Potem se nas je junija 1998 devet zapos-

Zlatko Hernčič: Kaže, da so se delodajalci organizirano lotili poskusa, da bi iz podjetij nagnali sindikate. Odnos uprave do mene bi že lahko bil eden takšenih poizkusov, vendar ne bom popustil.

lenih v skupnih službah sestalo na neformalnem sestanku, ki je prerasel v formalni ustanovni sestanek. Ob pomoči Valterja Zavca, takratnega sekretarja območne organizacije SKEI, smo skoraj na skrivaj ustanovili podružnico sindikata in se izognili oviram, ki so se kmalu začele pojavljati. Vodstvu ni bilo všeč, kdo na primer vodi sindikat, sam sem bil izvoljen za predsednika. Očitali so nam, da nismo bili legitimno izvoljeni, se nam čudili, kako lahko ustanovimo sindikat, ne da bi jih vprašali itd. V enem mesecu smo pridobili še 16 članov, po štirih letih pa nas je 74 od 130 zaposlenih.«

Hito naraščanje članstva ima ponavadi svoj vzrok v pojavljanju težav v podjetju. Pri vas pa ni tako.

Hernčič: Poslovne težave podjetja niso mogle povzročiti naraščanje članstva, saj gre podjetju zelo dobro.

Eden motečih dejavnikov je nezadovoljstvo ljudi, ki ga je potrdila tudi anketa GZS oziroma podjetja ITEO. Vzrok je več, med njimi tudi način vodenja, ki je preveč avtoritativen. Sindikat bi rad s pomočjo vodstva vpeljal v podjetje več participativnega vodenja, da bi delavci bolj sodelovali ne samo pri upravljanju, ampak tudi pri izvajanju del, da bi torej vsak zaposleni imel večji vpliv na svojem delovnem mestu. Odkar je pred nekaj meseci iz protesta zaradi ukinitve gibljivega delovnega časa (za pol ure)

odstopil komaj izvoljeni predsednik sveta delavcev, se je stanje samo še poslabšalo. Tako lahko rečem, da so za zdaj ti odnosi na najnižji ravni.

Zanimivo, saj imate takšne vrste proizvodnje, ki naravnost terja sodelovanje zaposlenih.

Hernčič: Res ga zahteva, vendar če tisti, ki bi to moral spodbujati, nima poslušna. Zaposleni se zavedamo, da je ravnovesje pomembno, pretirano osredotočenje na proizvodnjo, ki res izjemno narašča, ima lahko za posledico tudi slabšanje medsebojnih odnosov. Zavedamo se, da lastniki izvajajo hudo pritisk na upravo, da bi bili dobički kar se da veliki. Toda kdo pa ustvarja te dobičke? Vodstvo dejansko že nekaj let neuspešno skuša spodbuditi inovacijsko dejavnost. Toda avtoritarnost vodenja in inovacijska dejavnost ne moreta iti vstric. To je velik problem, a žal se ga, kot kaže, odgovorni ne zavedajo v dovolj veliki meri.

Dobri ali slabi odnosi v kolektivu niso odvisni samo od uprave, pač pa tudi od nižjih vodstvenih kadrov, tja do delovodij.

Hernčič: Precejšnje število ljudi je avtoritarno obnašanje ohranilo iz Energoinvesta, ki je bil po pripovedovanju kolegov precej avtoritarno voden kolektiv. V njem je bilo zaposlenih veliko nizko izobraženih delavcev. Etra 33 pa je drugačno podjetje, ponášamo se s certifikatoma ISO 9001 in 9014, z mnogo višjo ravnijo izobrazbe in specialnih znanj zaposlenih, pa tudi raven proizvodnje je nekaj povsem drugega.

Gre torej za svojevrstno nasprotje med uspešnostjo podjetja in nezadovoljstvom zaposlenih.

Hernčič: Paradoks ob vsej uspešnosti firme je nizko zadovoljstvo zaposlenih. To je dokaz, da plača ni edino merilo zadovoljstva ljudi, da je pomembno tudi, da jim kdaj kdo pove, da dobro delajo, da jim prisluhne, ko imajo probleme ali predloge. Pri nas žal velja maksima, da so eni za vodenje, drugi pa za delo. Vendar zaposleni menimo, da je za dolgoročno uspešnost podjetja boljša krilatica »Vsi mislimo, vsi delamo!«

Da pa ne bi izgledalo, da se podjetje ne trudi za izboljšanje odnosov in komunikacije, moram povedati, da je letos na pobudo uprave začel izhajati interni časopis. Žal pa tudi tu ni šlo brez zapletov. Direktor, ki vztraja, da sam določa vsebino glasila, nas sicer nagovarja, da bi bilo zaželeno vanj veliko pisati. Seveda je težko pisati s sindikalnega stališča, če odnosi niso pozitivno naravnani. Izboljšanje medsebojnih odnosov si je uprava zastavila kot nalogo med dolgoročnimi strateškimi smernicami podjetja. Toda na prave rezultate teh naporov bo treba še počakati. Jaz jim sicer lahko verjamem, da se trudijo odnose izboljšati, toda dokler me pri sindikalnem delu omejujejo, je to malo težko.

Lani ste bili izvoljeni tudi za predsednika območne sindikalne organizacije SKEI Ljubljane in okolice.

Hernčič: V lanskem decembru sem bil izvoljen na to funkcijo, skoraj hkrati pa tudi za predstavnika delavcev v nadzornem svetu

Etre 33. Dodatna funkcija je še poglobila male napetosti med menoj, predsednikom sindikata, in upravo. V nadzornem svetu pač odpiram kakšno temo, ki ni po godu upravi. Vendar sam tem odporom, ne posvečam prevelike pozornosti. »Mnenja naših sovražnikov,« je rekel nekdo, »so bližje resnici o nas, kot pa naša lastna mnenja.« Kot primer naj navedem, da sem nadzorni svet opozoril na rezultate ankete o zadovoljstvu zaposlenih. Zdaj bodo člani nadzornega sveta morali obravnavati še kaj drugega, manj prijetnega kot je samo debata o dobičku. Prej ali slej bo treba začeti upoštevati, da je firma brez nas, ki v njej delamo, nič, da so zaposleni in njihovo znanje vse, kar podjetje ima. Tega se naši delavci zelo dobro zavedajo, zato tudi hočejo odločati. V našem podjetjih veliko govorijo o strankah, nato pa popolnoma zanemarijo ljudi, ki se ukvarjajo z njimi – nas zaposlene. Glavni vzrok notranjih konfliktov pa je, da nas ne pustijo sodoščati. Ni pa edini.

Kaj vas zaposlene v Etri 33 še 'tišči'?

Hernič: Neuspešno pogajanje za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje na primer. Osem mesecev so trajala pogajanja o prostovoljnem dodatnem pokojninskega zavarovanju. Pobudo smo v sindikatu sicer dali že pred dvema letoma, pa je bila v predalih. V teh osmih mesecih pa se je močna ekipa, namestnica predsednika sindikata, namestnik predsednika sveta delavca in predsednik sveta delavcev pogajala z upravo. In ko smo že mislili, da smo se dogovorili, je uprava zamrznila pogajanja, razen če sindikat sprejme njen predlog.

In ta je?

Hernič: Uprava je predlagala, naj bi premija bila v višini štirih odstotkov bruto plače posameznika, kar pomeni, da bi bolje plačani delavci imeli višjo premijo kot slabše plačani. Tisti z višjimi plačami da zaslužijo višje pokojninske premije, saj so več prispevali k uspehu podjetja.

Sindikata je najprej predlagal enotno premijo v višini 6500 tolarjev za slehernega zaposlenega z dodatkom starejšim delavcem, ki ne bodo mogli v celoti izkoristiti dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj imajo pred seboj le še malo let službe. Delavci, stari od 30 do 45 let, naj bi dobili 1600 tolarjev neto 'socialnega dodatka' k premiji, starejši od 45 let pa po 2600 tolarjev dodatka. Ti delavci pač niso krivi, da jih je sprejem pokojninskega zakona doletel v letih, ko nimajo več možnosti si z dodatnim zavarovanjem ustvariti osnovo za solidno dodatno pokojnino. Zato se nam zdi prav, da jim nekaj »damo«, saj moramo biti prav njim, starejšim delavcem hvaležni, da imamo danes podjetje, kakršno je. Žal uprava tega predloga ni sprejela, prav tako kot ni pristala na naš kompromisni predlog, naj bi obveljala premija v višini štirih odstotkov bruto plače zaposlene, omenjeni 'socialni' dodatek pa naj bi starejši delavci vseeno dobili. Kaj se bo izcimilo, ta trenutek težko napovem.

Kako je izvolitev za predsednika območne organizacije SKEI vplivala na odnos vodstva do vas?

Hernič: Ta funkcija zahteva več odsot-

nosti iz podjetja. Območna organizacija me je skupaj s podpredsednikom območne organizacije denimo napolnila na štiridnevni seminar, po en dan v štirih mesecih zapored. To je verjetno izbilo sodu dno, saj sem bil z dela odsoten štiri dni, poleg tistih ur, ko sem enkrat mesečno odhajal na seje območne organizacije. Poleg tega sem imel še seje republiškega odbora, pa delo v izvršnem odboru SKEI Slovenije. Omeniti moram, da sem občasno vabljen na razprave kot sodnik porotnik delovnega in socialnega sodišča, kar povečuje seštevek teh odsotnosti. Moram reči, da člane uprave delno razumem v njihovem negodovanju, vendar bo do določenega dogovora moralo priti.

Zato mi je uprava pred nedavnim prepovedala službene izhode iz podjetja. Lahko sicer vzamem redni dopust, vendar mi ga počasi zmanjkuje. O tej moji zadregi sem obvestil predsednika SKEI Slovenije, Draga Gajzerja, vendar skupnega jezika z upravo Etre 33 zaenkrat tudi on ni uspel najti. Že dvakrat je bil upravi poslan predlog sporazuma med SKEI Slovenije in upravo o obsegu mojega dela za sindikat na raznih ravneh, vendar ga je uprava vsakokrat zavrnila.

Ali se uprava sicer drži sporazuma o delovanju sindikata v podjetju?

Hernič: Seveda, tega se drži, prek njegovih okvirov na noče iti, oziroma ne pristaja na kaj več ur dela za sindikat, kot je predvideno v tem sporazumu. Vendar v času podpisavanja sporazuma tudi mojih zunanjih funkcij še ni bilo. Zanimiv pa je še očitke uprave, da jim nisem prej povedal, da bom kandidiral za predsednika območja! Toda kolektivna pogodba ima v 49. členu določeno, da se v ure, namenjene za delo sindikata v podjetju, ne šteje delovanje v višjih oblikah sindikalne organiziranosti.

O svojih težavah, saj gre že za omejevanje tako mene kot delovanja sindikata, sem nedavno obvestil tudi kolege v območni organizaciji SKEI. Ta je zaprosila komisijo za tolmačenje kolektivne pogodbe za ponovno tolmačenje 49. člena kolektivne pogodbe. Za pravno mnenje smo prosili tudi pravnico območne sindikalne organizacije, pri čemer pa je malce nerodno to, da je taista pravnica hkrati pravna svetovalka uprave Etre 33.

Ali so morda na vas z uprave podjetja kakorkoli pritiskali, da se odpoveste vsaj delu svojih sindikalnih aktivnosti?

Hernič: Moj neposredni šef me prepričuje, naj se odločim, kaj bom počel, recimo naj opustim delovanje v sindikatu in najraje opravljam svoje delo planerja, kar dobro delam, ali pa naj se v celoti profesionaliziram v sindikatu. Na sestanku z Gajzerjem, denimo uprava ni niti z besedico omenila očitka, da s svojo sindikalno dejavnostjo zmanjšujem svoj delovni učinek, oziroma zmanjšujem učinkovitost delodajalca. Dejali pa so, da se boje, da bi sindikalnega dela bilo sčasoma toliko, da bi trpelo moje delo.

Toda, če bi uprava sprejela sporazum o vašem delovanju v sindikatu izven tovarne, ki ji ga SKEI Slovenije ponuja, bi bili s tem postavljeni tudi mejniki tega

udejstvovanja. Skrbi o širjenju dela za sindikat na račun rednega dela bi bile potem odveč.

Hernič: SKEI Slovenije je v nasprotju z običajno pogajalsko prakso postavil za moje delovanje v višjih organizacijskih oblikah sindikata minimalne zahteve. Predlagal je dovoljene izhode iz tovarne za redne sindikalne seje. Za udeležbo na kakšnem seminarju pa sem pripravljen še naprej žrtvovati kak dan dopusta. Pa je bilo za upravo Etre 33 tudi to preveč.

Toda četudi sem z družino zaradi vseh teh sindikalnih obveznosti manj skupaj, se ne mislim umakniti ali popustiti. Tudi sodelavci v Etri 33 in izven nje me podpirajo in nagovarjajo, naj za božjo voljo ne popustim.

Ker bi bil vaš naslednik na teh funkcijah potem še na slabšem?

Hernič: Seveda. Na območni organizaciji SKEI smo uvideli, da se na mojem primeru lahko prelomi sodna praksa, in da gre morda za pripravljen in usklajen naskok na sindikat. Podobne težave v podjetju, kjer je zaposlena, ima tudi neka kolegica. Možno je, da se bodo delodajalci s skupnimi močmi lotili metanja sindikata iz podjetij.

Poleg tega je za delodajalce ugodno, če se sindikati ukvarjajo s takšnimi problemi namesto s praviimi sindikalnimi temami. Da denimo delavci nimajo dostojnih plač.

Odvračajo torej pozornost od pravih problemov, ki tarejo zaposlene?

Hernič: No, sicer se ukvarjamo tudi s praviimi sindikalnimi temami, lahko pa bi se jim povsem posvečali, če ne bi bilo takšnih nepotrebnih zapletov. V zadnjem obdobju smo se izredno posvečali usposabljanju zaupnikov SKEI, predvsem o novem zakonu o delovnih razmerjih. Eno takih bo že 7. novembra, ko bo zaupnikom ljubljanskega območja predavala pravnica v SKEI Lidija Jerkič.

Zato je pomembno ohraniti mirno kri pri odnosih z upravo. Če smo jezni, ko nas provocirajo, smo že v šibkejšem položaju. Sam sem se navadil, da nasprotnih pogajalcev ne sovražim, oziroma se zaradi njihovih potez ne jezim pretirano. Za čustva pri pogajanjih ni prostora, treba je nastopiti z argumenti in konec. Sindikalna izobraževanja precej pripomorejo k temu. V Ljubljani zato tudi v prihodnjem letu načrtujemo bistveno več izobraževanj. Tudi na SKEI Slovenije smo za razliko od prejšnjih let, ko sredstev za izobraževanje ni bilo ali pa so bila minimalna, postavili povsem drugačno izobraževalno politiko. Vendar ne bomo izobraževali vse povprek, pač pa se bo vodila načrtno kadrovska politika.

Ali to pomeni tudi vzgajanje naslednikov za sindikalne funkcije?

Hernič: Predvsem vzgajanje naslednikov. Kdor nima naslednika oziroma ga ne vzgaja, je šibak direktor, šibak predsednik sindikata.

Vendar ne gre samo za to. Veliko pozornosti posvečamo izobraževanju na področju varnosti in zdravja pri delu, ki bo v prihodnje tako rekoč edino ostalo v pristojnosti svetov delavcev. Zakaj omenjam to? Ker je sodelovanje sindikata in svetov delavcev edi-

ni pravi način, da smo delavci nasproti delodajalcem enotni. Uprave to vedo in seveda sodelovanje skušajo kakorkoli ovirati. V našem podjetju jim to za zdaj ni uspelo. Sindikat in svet delavcev sta pred kratkim imela celo uspešen skupni seminar o participativnem upravljanju podjetja. Resda prvi v petletnem obdobju ETRE, vendar je za vzpodbuden začetek zaenkrat to dovolj.

Ko govoriva o slabih odnosih: ali vodstvo vzdržuje red v podjetju tudi z disciplinskimi postopki in kaznimi?

Hernčič: Pri nas se vodstveni kadri zadovoljijo predvsem z vpitjem na ljudi, zmerjanjem. Delovodje so te manire povzeli po enem od direktorjev. Pred petimi leti takšnega prepada med delavci in mojstri, delovodji ni bilo. Zdaj bi jim delavci malodane morali salutirati. To so metode vodenja iz tridesetih let preteklega stoletja.

Vsi beremo o preprih med delodajalci in delavci, v katerih se zapravlja ogromno energije in časa, ko se poskušajo oblikovati pravila igre, ki naj bi ljudi prisilila, da bi delovali v

pravi smeri, ne glede na to, da je potrebno najprej postaviti temelje zaupanja. V nekaterih podjetjih pa so ti odnosi že super moderni, kjer delavci lahko sodooločajo tudi o svojem delu. Lek, Krka in Domel so takšna podjetja, morda tudi Saturnusova Avtooprema. V Plutalu denimo, kje je tudi tuji, nemški lastnik, pa vladajo razmere zgodnjega kapitalizma, kjer po stečaju starega Plutala ni več sindikata. Delavci si ga verjetno ne upajo organizirati.

B. R.

skei Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99), Aneks št. 3 (Ur. l. RS št. 73/00), Aneks št. 4 (Ur. l. RS št. 25/02) ZA OKTOBER 2002 V SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje za 1. 2. 2002	Izhodiščna bruto plača od 1. 8. 2002
I. Enostavna dela	1,0000	76.920
II. Manj zahtevna dela	1,1148	85.750
III. Srednje zahtevna dela	1,2390	95.304
IV. Zahtevna dela	1,4302	110.011
V. Bolj zahtevna dela	1,5736	121.041
VI. Zelo zahtevna dela	1,8604	143.102
VII. Visoko zahtevna dela	2,1950	168.839
VIII. Najbolj zahtevna dela	2,5296	194.577
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,0076	231.345
Eskalacija (Ur. l. RS št. 6/2002)		2,70 % (januar 2002)

Aneks št. 4 h KPD (Ur. l. RS št. 25/02) s 1. 2. 2002 +3.250 sit po posameznem tarifnem razredu na januar 2002, aneks št. 5 h KPD (Ur. l. RS št. 60/02)

2. Regres za letni dopust za leto 2002

- minimalno (Ur. l. RS št. 45/2002) 125.805
- po uredbi vlade 70 % povprečne plače v RS 165.303

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

- regres za prehrano OKTOBER 2002 23.245 SIT
- dnevnice
 - cela 3.500 SIT
 - polovična 1.750 SIT
 - znižana 1.218 SIT
- kilometrina (od 1. 10. 2002) 56,22 SIT

4. Nekateri drugi prejemki

Jubilejne nagrade:

Po KPD za skupno delovno dobo ali delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, Aneks št. 2 (Ur. l. RS 50/99)

- za 10 let 76.920 SIT
- za 20 let 115.380 SIT
- za 30 let 153.840 SIT

Odpravnina ob upokojitvi: 503.019 SIT ali*

Solidarnostne pomoči:

- smrt delavca 335.346 SIT ali*
- ostalo 167.673 SIT ali*
- daljša bolezen dogovor delodajalec in sindikat
- nadomestilo za ločeno življenje 67.069 SIT ali*

5. Drugo

- minimalna plača od 1. 8. 2002 (Ur. l. RS 69/2002) 101.611 SIT
- zajamčena plača od 1. 8. 2002 (Ur. l. RS 69/2002) 49.568 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za AVGUST 2002 na zaposlenega v RS 236.147 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za JUNIJ–AVGUST 2002 na zaposlenega v RS 232.452 SIT
- začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (sprememba Ur. l. RS št. 69/2002)
 - bruto 167.673 SIT
 - neto 107.068 SIT
- povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih AVGUST 2002
 - DJ/27 in 28** Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov 195.935 SIT
 - DK/29** Proizvodnja strojev in naprav 193.915 SIT
 - DL/30, 31, 32 in 33** Proizvodnja električne in optične opreme 199.426 SIT
 - DM/34 in 35** Proizvodnja vozil in plovil 207.057 SIT

Pojasnila

1. Izhodiščne plače:

Količniki povišanja plač (Ur. l. RS št. 6/2002), Aneks št. 4 h KPD (Ur. l. RS št. 25/2002), Aneks št. 5 h KPD

Vir: Tarifna priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2, Aneks št. 3, Aneks št. 4, Aneks št. 5, Zakon

2. Regres za letni dopust:

Po dogovoru za leto 2002 minimalno 125.805, po uredbi vlade RS največ 70 % povprečne plače.

3. Povračila stroškov v zvezi z delom:

- REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih
- DNEVNICE: določene z uredbo
- KILOMETRINA: * 30 % cene neosvinčenega motornega bencina (95 okt.)

Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98, 48/2001), KPD

4. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov:

- JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99)
- ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: * osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodnejše za delavca
- SOLIDARNOSTNE POMOČI: * najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca
- NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: * najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodnejše za delavca

Vir: KPD, SKP

OPOMBA: Zakon o začasnih določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3, oz. 4, alinejo. Sprememba osnove je bila objavljena v Ur. l. RS št. 69/2002.

Oskar Komac, sekretar za ekonomsko-finančne zadeve

Socialni dialog se bo razvijal tudi v regijah

V Podravju bodo ustanovili prvi regijski ekonomsko-socialni svet

Predstavniki socialnih partnerjev iz Podravja so v ponedeljek v Mariboru dokončno uskladili besedilo sporazuma o ustanovitvi regijskega ekonomsko-socialnega sveta. Kot so povedali na tiskovni konferenci, so v sporazum zapisali, da ta tripartitni organ ustanovljajo, da bi vsi zainteresirani v njem skupno obravnavali vprašanja in ukrepe, ki se nanašajo na ekonomsko-socialni položaj delavcev, brezposelnih in občanov v regiji.

Regijski ekonomsko-socialni svet bo sestavljen tripartitno, iz predstavnikov sindikatov, delodajalcev in območnih obrtnih zbornic, območne gospodarske zbornice in območnega odbora združenja delodajalcev ter občin. V svetu bodo lahko sodelovale tudi druge institucije, ki bodo za to izkazale interes in bodo podpisale sporazum.

Delovanje regijskega ekonomsko-socialnega sveta bodo financirali vsi partnerji, vodstvo sveta pa bo svoje delo opravljalo neprofesionalno. Svet bo imel predsednika, podpredsednika in sekretarja, ki ne bodo smeli biti iz iste skupine socialnih partnerjev.

Regijski ekonomsko-socialni svet bo formalno ustanovljen, ko bo sporazum o njegovi ustanovitvi podpisala večina od vseh treh skupin socialnih partnerjev. Usklajeno besedilo sporazuma bodo še ta teden poslali vsem socialnim partnerjem v regiji. Pričakujejo, da ga bo večina podpisala v mesecu dni in bo svet začel delovati že letos. Predstavniki socialnih partnerjev so prav tako že uskladili pravila o delovanju sveta, zato je za začetek njegovega dela vse pripravljeno.

Regijski ekonomsko-socialni svet bo sodeloval tudi pri socialnem sporazumevanju in udejanjanju socialnega sporazuma, ki ga sprejema ekonomsko-socialni svet na ravni države. Poleg tega bo sodeloval tudi z ekonomsko-socialnim svetom na ravni države, z ekonomsko-socialnimi sveti sosednjih držav ter z mednarodno organizacijo dela in Svetom Evrope.

Kakšne pa bodo oblike njegovega delovanja? Svet bo dajal mnenja in priporočila na predlagane zakone in kolektivne pogodbe, dajal bo pobude za sprejem novih ali spremembo veljavnih zakonov, oblikoval bo stališča in mnenja na delovna gradiva, osnutke in predloge uredb, odredb in zakonov. V vseh omenjenih primerih bo oblikoval stališča in mnenja ter jih posredoval ekonomsko-socialnemu svetu na ravni države, vladi, državnemu zboru, državnemu svetu in strokovni ter širši javnosti. Usklajene odločitve bodo zavezovale organe in delovna telesa vseh treh socialnih partnerjev v Podravju.

Boris Sovič, mariborski župan, je na novinarski konferenci dejal, da je socialno partnerstvo temelj evropske zgradbe, zato je nujno tudi za razvoj regij. Evropa pa ni samo skupnost držav, temveč zlasti regij. Po njegovih besedah je prišla pobuda za ustanovitev prvega regijskega ekonomsko-socialnega sveta v državi iz sindikalnih vrst, konkretno od Vlada Mariniča, podprla pa jo je tudi Vekoslava Krašovec. Pobudo je podprla tudi gospodarska zbornica, nato pa jo je za njo stopilo še več kot dve tretjini občin. Kakor je dejal Sovič, bo delovanje regijskega ekonomsko-

cialnega sveta utrjevalo vlogo bodoče pokrajine.

V imenu sindikatov iz Podravja je aktivnosti za ustanovitev sveta koordiniral Vlado Marinič. Po njegovih besedah vseh vprašanj, ki so povezana z ekonomskim in socialnim položajem delavcev, ni mogoče uskladiti na ravni države. Zato je ekonomsko-socialni svet potreben tudi na regijski ravni. Še bolj pa bo to potrebno, ko bodo v Sloveniji ustanovljene pokrajine. Marinič je poudaril, da so v prizadevanjih za ustanovitev sveta razen redkih izjem sodelovali vsi sindikati.

Vekoslava Krašovec, ki vodi območno organizacijo najbolj množičnega sindikata v regiji, je izrazila zadovoljstvo, da so ustanovni akti za oblikovanje ekonomsko-socialnega sveta na ravni regije usklajeni. Dejala je, da bodo omenjeni akti lahko v pomoč tudi socialnim partnerjem v drugih regijah. Krašovec je prepričana, da bo delovanje sveta okrepilo tudi sodelovanje sindikatov na regijski ravni, ki je bilo doslej vse preveč razdrobljeno. Boljše medsebojno sodelovanje bo povečalo tudi moč sindikatov na regijski in državni ravni. Z ustanovitvijo sveta so socialni partnerji v Podravju dokazali, da znajo stopiti skupaj. Tako svet predstavlja tudi zametek bodoče pokrajine.

Predstavniki območne gospodarske zbornice

Na tiskovni konferenci so govorili (od leve) Vekoslava Krašovec, Ivan Meier, Vlado Marinič in Boris Sovič.

dejala, da Zveza svobodnih sindikatov Slovenije podpira ustanavljanje ekonomsko-socialnih svetov v regijah, njeni strokovnjaki pa so sodelovali pri oblikovanju ustanovnih aktov sveta v Podravju. Marinič je dodal, da na oblikovanje sveta pozitivno gledajo tudi centrale drugih sindikatov, razen nekaterih izjem. Sovič je opozoril, da mora socialni dialog potekati na vseh ravneh, od podjetja preko regije in države do Evropske unije. Sicer pa je po njegovih besedah socialni dialog v Podravju potekal že doslej, na tako imenovanih neformalnih koordinacijah. V formalnih okvirih bo socialni dialog zdaj stekel lažje.

T. K.

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljan EU

Kako pogodba iz Nice spreminja Računsko sodišče EU?

Odgovor: Računsko sodišče EU nadzira izdatke evropskih ustanov: preverja legalnost in korektnost prejemkov in izdatkov proračuna EU ter zagotavlja ustreznost finančnega poslovanja. Trenutno ima 15 članov, ki jih je soglasno imenoval svet EU za obdobje šestih let z možnostjo podaljšanja. Pogodba iz Nice, s katero se EU pripravlja na vstop kandidatki v EU, določa, da morajo biti v računskem sodišču zastopane vse države članice. Po novem bodo člani računskega sodišča imenovani le s kvalificirano večino v svetu EU. Odslej bodo lahko vzpostavili senate za sprejemanje mnenj in poročil. Predsednik računskega sodišča bo smel ustanoviti odbor za sodelovanje s predsedniki nacionalnih nadzornih institucij v državah članicah.

Vir: publikacija Informacijskega centra Delegacije Evropske komisije v Sloveniji

SLOVENIJA
Doma v Evropi

ni pravi način, da smo delavci nasproti delodajalcem enotni. Uprave to vedo in seveda sodelovanje skušajo kakorkoli ovirati. V našem podjetju jim to za zdaj ni uspelo. Sindikat in svet delavcev sta pred kratkim imela celo uspešen skupni seminar o participativnem upravljanju podjetja. Resda prvi v petletnem obdobju ETRE, vendar je za vzpodbuden začetek zaenkrat to dovolj.

Ko govoriva o slabih odnosih: ali vodstvo vzdržuje red v podjetju tudi z disciplinskimi postopki in kaznimi?

Hernčič: Pri nas se vodstveni kadri zadovoljijo predvsem z vpitjem na ljudi, zmerjanjem. Delovodje so te manire povzeli po enem od direktorjev. Pred petimi leti takšnega prepada med delavci in mojstri, delovodji ni bilo. Zdaj bi jim delavci malodane morali salutirati. To so metode vodenja iz tridesetih let preteklega stoletja.

Vsi beremo o prepirih med delodajalci in delavci, v katerih se zapravlja ogromno energije in časa, ko se poskušajo oblikovati pravila igre, ki naj bi ljudi prisilila, da bi delovali v

pravi smeri, ne glede na to, da je potrebno najprej postaviti temelje zaupanja. V nekaterih podjetjih pa so ti odnosi že super moderni, kjer delavci lahko soodločajo tudi o svojem delu. Lek, Krka in Domel so takšna podjetja, morda tudi Saturnusova Avtooprema. V Plutalu denimo, kje je tudi tuji, nemški lastnik, pa vladajo razmere zgodnjega kapitalizma, kjer po stečaju starega Plutala ni več sindikata. Delavci si ga verjetno ne upajo organizirati.

B. R.

Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivni pogodbi za kovinsko in elektroindustrijo (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99), Aneks št. 3 (Ur. l. RS št. 73/00), Aneks št. 4 (Ur. l. RS št. 25/02)

ZA OKTOBER 2002 V SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje za 1. 2. 2002	Izhodiščna bruto plača od 1. 8. 2002
I. Enostavna dela	1,0000	76.920
II. Manj zahtevna dela	1,1148	85.750
III. Srednje zahtevna dela	1,2390	95.304
IV. Zahtevna dela	1,4302	110.011
V. Bolj zahtevna dela	1,5736	121.041
VI. Zelo zahtevna dela	1,8604	143.102
VII. Visoko zahtevna dela	2,1950	168.839
VIII. Najbolj zahtevna dela	2,5296	194.577
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,0076	231.345
Eskalacija (Ur. l. RS št. 6/2002)		2,70 % (januar 2002)

Aneks št. 4 h KPD (Ur. l. RS št. 25/02) s 1. 2. 2002 +3.250 sit po posameznem tarifnem razredu na januar 2002, aneks št. 5 h KPD (Ur. l. RS št. 60/02)

2. Regres za letni dopust za leto 2002

- minimalno (Ur. l. RS št. 45/2002) 125.805
- po uredbi vlade 70 % povprečne plače v RS 165.303

3. Povračila stroškov v zvezi z delom

- regres za prehrano OKTOBER 2002 23.245 SIT
- dnevnice
 - cela 3.500 SIT
 - polovična 1.750 SIT
 - znižana 1.218 SIT
- kilometrina (od 1. 10. 2002) 56,22 SIT

4. Nekateri drugi prejemki

Jubilejne nagrade:

Po KPD za skupno delovno dobo ali delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, Aneks št. 2 (Ur. l. RS 50/99)

- za 10 let 76.920 SIT
- za 20 let 115.380 SIT
- za 30 let 153.840 SIT

Odpravnina ob upokojitvi:

503.019 SIT ali*

Solidarnostne pomoči:

- smrt delavca 335.346 SIT ali*
- ostalo 167.673 SIT ali*
- daljša bolezen dogovor delodajalec in sindikat
- nadomestilo za ločeno življenje 67.069 SIT ali*

5. Drugo

- minimalna plača od 1. 8. 2002 (Ur. l. RS 69/2002) 101.611 SIT
- zjamčena plača od 1. 8. 2002 (Ur. l. RS 69/2002) 49.568 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za AVGUST 2002 na zaposlenega v RS 236.147 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za JUNIJ–AVGUST 2002 na zaposlenega v RS 232.452 SIT
- začasna osnova za določanje višine nekaterih prejemkov (sprememba Ur. l. RS št. 69/2002)
 - bruto 167.673 SIT
 - neto 107.068 SIT
- povprečna mesečna bruto plača po dejavnostih AVGUST 2002
- D** Predelovalne dejavnosti skupaj 195.808 SIT
- DJ/27** in **28** Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov 195.935 SIT
- DK/29** Proizvodnja strojev in naprav 193.915 SIT
- DL/30, 31, 32** in **33** Proizvodnja električne in optične opreme 199.426 SIT
- DM/34** in **35** Proizvodnja vozil in plovil 207.057 SIT

Pojasnila

1. Izhodiščne plače:

Količniki povišanja plač (Ur. l. RS št. 6/2002), Aneks št. 4 h KPD (Ur. l. RS št. 25/2002), Aneks št. 5 h KPD

Vir: Tarifna priloga h kolektivni pogodbi dejavnosti (Ur. l. RS, št. 37/96), Aneks št. 2, Aneks št. 3, Aneks št. 4, Aneks št. 5, Zakon

2. Regres za letni dopust:

Po dogovoru za leto 2002 minimalno 125.805, po uredbi vlade RS največ 70 % povprečne plače.

3. Povračila stroškov v zvezi z delom:

- REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v RS v preteklih treh mesecih
- DNEVNICE: določene z uredbo
- KILOMETRINA: * 30 % cene neosvinčenega motornega bencina (95 okt.)

Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95, 5/98, 48/2001), KPD

4. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov:

- JUBILEJNE NAGRADE: Aneks št. 2 (Ur. l. RS št. 50/99)
- ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: * osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodneje za delavca
- SOLIDARNOSTNE POMOČI: * najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodneje za delavca
- NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: * najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodneje za delavca

Vir: KPD, SKP

OPOMBA: Zakon o začasnih določilih osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3, oz. 4, alinejo. Sprememba osnove je bila objavljena v Ur. l. RS št. 69/2002.

Oskar Komac, sekretar za ekonomsko-financične zadeve

Socialni dialog se bo razvijal tudi v regijah

V Podravju bodo ustanovili prvi regijski ekonomsko-socialni svet

Predstavniki socialnih partnerjev iz Podravja so v ponedeljek v Mariboru dokončno uskladili besedilo sporazuma o ustanovitvi regijskega ekonomsko-socialnega sveta. Kot so povedali na tiskovni konferenci, so v sporazum zapisali, da ta tripartitni organ ustanovljajo, da bi vsi zainteresirani v njem skupno obravnavali vprašanja in ukrepe, ki se nanašajo na ekonomsko-socialni položaj delavcev, brezposelnih in občanov v regiji.

Regijski ekonomsko-socialni svet bo sestavljen tripartitno, iz predstavnikov sindikatov, delodajalcev in območnih obrtnih zbornic, območne gospodarske zbornice in območnega odbora združenja delodajalcev ter občin. V svetu bodo lahko sodelovale tudi druge institucije, ki bodo za to izkazale interes in bodo podpisale sporazum.

Delovanje regijskega ekonomsko-socialnega sveta bodo financirali vsi partnerji, vodstvo sveta pa bo svoje delo opravljalo neprofesionalno. Svet bo imel predsednika, podpredsednika in sekretarja, ki ne bodo smeli biti iz iste skupine socialnih partnerjev.

Regijski ekonomsko-socialni svet bo formalno ustanovljen, ko bo sporazum o njegovi ustanovitvi podpisala večina od vseh treh skupin socialnih partnerjev. Usklajeno besedilo sporazuma bodo še ta teden poslali vsem socialnim partnerjem v regiji. Pričakujejo, da ga bo večina podpisala v mesecu dni in bo svet začel delovati že letos. Predstavniki socialnih partnerjev so prav tako že uskladili pravila o delovanju sveta, zato je za začetek njegovega dela vse pripravljeno.

Regijski ekonomsko-socialni svet bo sodeloval tudi pri socialnem sporazumevanju in udejanjanju socialnega sporazuma, ki ga sprejema ekonomsko-socialni svet na ravni države. Poleg tega bo sodeloval tudi z ekonomsko-socialnim svetom na ravni države, z ekonomsko-socialnimi sveti sosednjih držav ter z mednarodno organizacijo dela in Svetom Evrope.

Kakšne pa bodo oblike njegovega delovanja? Svet bo dajal mnenja in priporočila na predlagane zakone in kolektivne pogodbe, dajal bo pobude za sprejem novih ali spremembo veljavnih zakonov, oblikoval bo stališča in mnenja na delovna gradiva, osnutke in predloge uredb, odredb in zakonov. V vseh omenjenih primerih bo oblikoval stališča in mnenja ter jih posredoval ekonomsko-socialnemu svetu na ravni države, vladi, državnemu zboru, državnemu svetu in strokovni ter širši javnosti. Usklajene odločitve bodo zavezovale organe in delovna telesa vseh treh socialnih partnerjev v Podravju.

Boris Sovič, mariborski župan, je na novinarski konferenci dejal, da je socialno partnerstvo temelj evropske zgradbe, zato je nujno tudi za razvoj regij. Evropa pa ni samo skupnost držav, temveč zlasti regij. Po njegovih besedah je prišla pobuda za ustanovitev prvega regijskega ekonomsko-socialnega sveta v državi iz sindikalnih vrst, konkretno od Vlada Mariniča, podprla pa jo je tudi Vekoslava Krašovec. Pobudo je podprla tudi gospodarska zbornica, nato pa jo je za njo stopilo še več kot dve tretjini občin. Kakor je dejal Sovič, bo delovanje regijskega ekonomsko-

cialnega sveta utrjevalo vlogo bodoče pokrajine.

V imenu sindikatov iz Podravja je aktivnosti za ustanovitev sveta koordiniral Vlado Marinič. Po njegovih besedah vseh vprašanj, ki so povezana z ekonomskim in socialnim položajem delavcev, ni mogoče uskladiti na ravni države. Zato je ekonomsko-socialni svet potreben tudi na regijski ravni. Še bolj pa bo to potrebno, ko bodo v Sloveniji ustanovljene pokrajine. Marinič je poudaril, da so v prizadevanjih za ustanovitev sveta razen redkih izjem sodelovali vsi sindikati.

Vekoslava Krašovec, ki vodi območno organizacijo najbolj množičnega sindikata v regiji, je izrazil zadovoljstvo, da so ustanovni akti za oblikovanje ekonomsko-socialnega sveta na ravni regije usklajeni. Dejala je, da bodo omenjeni akti lahko v pomoč tudi socialnim partnerjem v drugih regijah. Krašovec je prepričana, da bo delovanje sveta okrepijo tudi sodelovanje sindikatov na regijski ravni, ki je bilo doslej vse preveč razdrobljeno. Boljše medsebojno sodelovanje bo povečalo tudi moč sindikatov na regijski in državni ravni. Z ustanovitvijo sveta so socialni partnerji v Podravju dokazali, da znajo stopiti skupaj. Tako svet predstavlja tudi zametek bodoče pokrajine.

Predstavniki območne gospodarske zbornice

Na tiskovni konferenci so govorili (od leve) Vekoslava Krašovec, Ivan Meier, Vlado Marinič in Boris Sovič.

dejala, da Zveza svobodnih sindikatov Slovenije podpira ustanavljanje ekonomsko-socialnih svetov v regijah, njeni strokovnjaki pa so sodelovali pri oblikovanju ustanovnih aktov sveta v Podravju. Marinič je dodal, da na oblikovanje sveta pozitivno gledajo tudi centrale drugih sindikatov, razen nekaterih izjem. Sovič je opozoril, da mora socialni dialog potekati na vseh ravneh, od podjetja preko regije in države do Evropske unije. Sicer pa je po njegovih besedah socialni dialog v Podravju potekal že doslej, na tako imenovanih neformalnih koordinacijah. V formalnih okvirih bo socialni dialog zdaj stekel lažje.

T. K.

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec – jutrišnji državljan EU

Kako pogodba iz Nice spreminja Računsko sodišče EU?

Odgovor: Računsko sodišče EU nadzira izdatke evropskih ustanov: preverja legalnost in korektnost prejemkov in izdatkov proračuna EU ter zagotavlja ustreznost finančnega poslovanja. Trenutno ima 15 članov, ki jih je soglasno imenoval svet EU za obdobje šestih let z možnostjo podaljšanja. Pogodba iz Nice, s katero se EU pripravlja na vstop kandidatov v EU, določa, da morajo biti v računskem sodišču zastopane vse države članice. Po novem bodo člani računskega sodišča imenovani le s kvalificirano večino v svetu EU. Odslej bodo lahko vzpostavili senate za sprejemanje mnenj in poročil. Predsednik računskega sodišča bo smel ustanoviti odbor za sodelovanje s predsedniki nacionalnih nadzornih institucij v državah članicah.

Vir: publikacija Informacijskega centra Delegacije Evropske komisije v Sloveniji

SLOVENIJA
Duma v Evropi

Humoreska

»To je sramota!« je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi vzkliknil strugar Lojze. »Še vedno nisem dobil izplačanih nadur!«

»Zakaj pa si tako nor, da jih delaš!« ga je zbedel mizar Tone. »Mene pogledaj. Letos nisem opravil še nobene nadure!«

»Tebi je lahko, ko imaš doma samo enega mulca, pa še ta je vaje-nec,« je dejal Lojze. »Če bi bili moji trije otroci že pri kruhu, tudi jaz ne bi delal nadur!«

»Dragi Lojze, ti si očitno v glavi nekaj pomešal,« je Lojzeta ponovno zbedel Tone. »Tvoji otroci ne potrebujejo tvojih nadur, temveč denar.«

»Saj zato pa delam nadure, da bi več zaslužil!« je vzkliknil Lojze. »Čič ne da nič!«

»Nadure v naši tovarni pa tudi nič,« se je zarežal Tone. »Poglej, ti vsak mesec narediš najmanj 60 nadur, jaz pa nikoli nobene. Na koncu meseca pa do-biva oba minimalno plačo, ki jo določa za-kon!«

»Zato pa pravim, da je to sramota!« je razburjeno vzkliknil Lojze. »Ali ti misliš, da ni?«

»Ej, Lojze, seveda je to sramota! To ve-mo vsi! Vendar to tebi nič ne pomaga,« se je zarežal Tone. »Ti za svoje tri pamže potrebuješ denar. Tvojih nadur ne morejo jesti, pa če jih vsak mesec narediš sto ali še več!«

»Kaj pa naj potem naredim?« je zamišljeno povprašal Lojze.

»Nič!« je kot iz topa izstrelil Tone. »Nehaj delati nadure!«

»Če ne bom delal nadur, ne bom nič dodatno zaslužil!« je razburje-no vzkliknil Lojze. »Kako bom potem preživljal svojo družino?«

»Kako? Tako kot doslej!« je odvrnil Tone. »Saj tudi zdaj nisi nič do-datno zaslužil, temveč si samo dodatno delal!«

»To imaš prav,« je zamišljeno prikimal Lojze. »Ti mi torej svetuješ, naj delam v službi vsak dan samo osem ur in nič več?«

»Tega pa ti nisem svetoval jaz,« je dejal Tone.

»Pa saj si vendar rekel, da v naši tovarni nima smisla delati nadur, ker jih direktor tako in tako nikoli ne plača,« se je razburil Lojze. »Si to rekel ali ne?«

»Seveda sem rekel!« je odvrnil Tone. »Nisem pa ti svetoval, da delaš v tovarni vsak dan osem ur!«

»Kako da ne?« je presenečeno povprašal Lojze. »Kaj pa naj počnem v službi?«

»Nič!« je odvrnil Tone.

»Ne razumem,« je kar ostrmel od presenečenja Lojze. »Zakaj ne bi v službi nič delal?«

»Zakaj pa bi?« je z vprašanjem odgovoril Tone.

»Zato vendar, da bom na koncu meseca dobil plačo,« je dejal Lojze.

»Smešno,« je odvrnil Tone. »Direktor nič ne dela, ker se ukvarja v glavnem samo s politiko in golfom, pa dobi petnajstkrat večjo plačo od tebe. Računovodja prav tako nič ne dela, ker v službenem času skrbi za svoje zasebno podjetje, pa kljub temu dobi štirinajstkrat večjo plačo od tebe. Komerčni direktor tudi nič ne dela, ker skrbi samo za gradnjo svoje hiše, pa prejema vsak mesec šestnajstkrat večjo plačo kot ti. Za-kaj bi delal ravno ti za svojo minimalno plačo!«

»Kaj pa naj potem počnem v službi?« je obupano vprašal Lojze.

»Nič!« je dejal Tone. »Minimalno plačo ti direktor tako in tako mora izplačati po zakonu!«

»Kaj pa, če me bo direktor zaradi tega, ker ne bom nič delal, odpus-til?« je zaskrbljeno povprašal Lojze.

»To se ne bo zgodilo,« je zamahnil z roko Tone. »Da bi odpustil de-lavca, mora direktor nekaj ukreniti in narediti. To pa se našemu di-rektorju ne ljubi. Če bi se mu kaj ljubilo, bi pred tabo odpustil že mnoge svoje sodelavce.«

»Hm, hm,« je skomignil Lojze. »Kaj pa če me vendarle odpusti? Ne morem tvegati. Kako pa bom potem preživljal svojo družino?«

»Preprosto,« je zamahnil z roko Tone. »Če ne boš več dobival svoje minimalne plače, s katero tvoja družina živi, bodo otroci dobili otroške dodatke, družina pa denarno pomoč na centru za socialno delo. Morda bo družina živela celo bolje oziroma manj slabo kot doslej!«

»Tone, popolnoma si me zmedel,« je dejal Lojze. »Torej mi svetu-ješ, naj nič ne delam?«

»Tega ti pa jaz nisem svetoval!« je dvig-nil prst Tone.

»Ne razumem,« je presenečeno pogle-dal Lojze. »Kaj pa si mi potem svetoval?«

»Svetoval sem ti, da nič ne delaš v to-varni oziroma v službi,« je dejal Tone. »Zavedaj se, da te v tovarni ne more nihče tako malo plačati, kakor lahko ti malo na-rediš. Drugače pa delaj po mili volji. Tem

več, tem bolje zate in za tvojo družino!«

»Kje pa naj potem delam, če ne v tovarni?« je presenečeno povprašal Lojze.

»I, kje. Malce pogledj okoli sebe,« se je zarežal Tone. »Jaz sem vče-raj direktorjevi ženi za 60.000 tolarjev prekopal vrt. Prejšnjo soboto sem pomagal sinu komercialnega direktorja za 80.000 tolarjev popraviti avto, ki ga je karamboliral. Računovodji pa za 50.000 na mesec čez zimo redno servisiram centralno kurjavo, ker je pravi analfabet za teh-niko.«

»Tone, saj to, kar si opravil, ni toliko vredno, kot si računal!« je vzkliknil Lojze.

»Seveda ne!« se je zarežal Tone. »Gospodje v službi goljufajo nas delavce, popoldne pa smo prisiljeni mi njih, sicer ne bi preživeli. Si-cer pa imajo naši šefi tako in tako prevelike plače, zato ne vedo, kam bi z denarjem. Zakaj jim ga ne bi pomagali zapraviti?«

»Tone, kaj pa na vse to pravi tvoja morala?« je resno povprašal Lojze. »Jaz te razumem, vendar sam brez poštenega in vestnega dela in brez svojega ponosa ne bi mogel živeti.«

»Moja morala pravi na to enako kot tvoja,« je dejal Tone. »Vse to je sramota! Vendar pa za to sramoto nismo odgovorni delavci. Nismo je zakrivali, pa tudi preprečiti je ne moremo. Samo paziti moramo, da ne bomo postali njene žrtve!«

Kdo ve, koliko časa bi se Lojze in Tone še tako pomenkovala, če ne bi privihrala v menzo kuharica Špela z veliko skledo v roki. »Kaj pa na vse to praviš ti, Špela?« smo jo povprašali vsi v en glas, saj smo sledili vsaki besedi v pogovoru med sodelavcema.

»Ah, kaj pa vem,« je zamahnila z roko Špela. »Samo to vem, da se menedžerji in oblastniki nenehno menjavajo. Eni so bolj pokvarjeni kot drugi. Mi delavci pa ostajamo na svojih mestih, zato moramo biti pošteni. Svet stoji na nas, zato moramo delati, sicer bi vse propadlo. Čeprav tudi sama dobivam minimalno plačo, sem danes ves dopol-dne pridno delala, da sem vam pripravila odlično malico. Vi jo naj-prej pojejte, potem se boste morda lažje odločili, ali naj delavci še naprej ostanemo delavni in pošteni ali pa naj tudi mi začnemo ravna-ti kot pokvarjenci.«

Zamišljen parček

»Zakaj pa je tisti parček v kotu tako zamišljen? Ali je kaj narobe z naše strani?« vpraša šef strež-be natakarja.

»Ne, ne, vse je v redu. Samo ona sešteva kalo-rije, on pa denar!«

Pomivalni stroj

»Tajjana, sodelavke smo se odločile, da ti bo-mo za rojstni dan kupile pralni stroj.«

»Joj, zares ni treba, ker ga ne potrebujem.«

»Zakaj ne?«

»Ker se bom naslednji mesec poročila!«

Osvajalec

»Tako prijetno dekle ste. O vas bi rad zvedel čim več.«

»Kar vprašajte.«

»Ali jemljete kontracepcijske tablete?«

Pomota

»Oprostite, ali ste vi morda šef od mojega mo-ža,« povpraša gospa srednjih let na novoletni za-bavi moškega na sosednjem sedežu.

»Ne!«

»Potem pa takoj umaknite roko z mojega kole-na!«

Lažnivec

»Draga žena, v novem letu ti želim veliko lju-bezni.«

»Ne laži!«

»Resnično ti želim veliko ljubezni!«

»Zakaj pa potem takoj ponoriš, če samo pome-žiknem kakšnemu od sodelavcev!«

Vedeževalka

»Grozno, vašega moža bodo v kratkem umorili!« reče vedeževalka svoji stranki.

»To že vem! Povejte mi samo, če me bodo dobili!«

Skopuh

»Ata, kakšna je razlika med varčnim človekom in skopuhom?«

»Če kupim poceni obleko zase, sem varčen, če jo poceni kupim za ženo, pa sem skopuh!«

Novoletna

»Ali je z vami kaj narobe?« vpraša policist moš-kega, ki se vrača z zabave.

»Ne. Samo izgubil sem nekaj.«

»Kaj pa?«

»Ravnotežje!«

Seminar o zakonu o delovnih razmerjih tudi za ljubljanske sindikaliste

Območna organizacija ZSSS za Ljubljano in okolico je ta torek organizirala seminar o novem zakonu o delovnih razmerjih. Izvedbo je zaupala Inštitutu za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Več kot 200 udeležencem so predavali dr. Mitja Novak, mag. Katarina Kresal Šoltes in dr. Barbara Kresal. Šoltesova je predstavila pogodbo o zaposlitvi, prevzemanju delavcev, položaju in vlogi sindikalnih

zaupnikov in socialnem partnerstvu v podjetjih. Novak je govoril o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja, še posebej o delovnem času, letnem dopustu in disciplinski odgovornosti. Kresalova pa je posebej obdelala odpoved pogodbe o zaposlitvi, še posebej pa odpoved večjemu številu delavcev.

Predavatelji so za vse udeležence pripravili lično gradivo.

F. K.

Uvodoma je udeležence predstavil dr. Mitja Novak, direktor Inštituta za delo, poleg njega je Katarina Kresal Šoltes.

V Festivalni dvorani se je zbralo več kot 200 sindikalnih zaupnikov in predstavnikov svetov delavcev.

komplet! faksa!
profesorjev!
izpitov!
statusa!

Začetek zavarovanja!

Prišel je čas za dopolnilno zdravstveno zavarovanje.
Dobrodošli v svet odraslih.

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica, d.v.z.

Jaz zate, ti zame.

